

tabor

številka 11, november 2006, letnik LI
revija Zveze tabornikov Slovenije

INTERVJU z Borisom Mrakom

TABOR NA OBISKU pri Lilijskem griču iz Pesjega

TEMA MESECA: Vodniški tečaji - so potrebne spremembe?

Novo vodstvo **MZT** Ljubljana

Kazalo

4 IGRA

Faca 9

GG delavnica 10

SOS 12

Ko bom velik, bom ... 13

Avantura 14

16 Pravni nasveti

17 Intervju

20 Tabor na obisku

Kosobrinovi pripravki 22

Kemija v taborništvu 22

Astronomija 23

24 Stran ZTS

Imeti vod GG 25

26 MZT

27 Od rodov

27 Razpisi

28 Tema meseca

32 Kolumni

33 Globalno segrevanje

34 Klepet

Stric volk 35

Križanka 36

Kolo fon 36

Zadnja plat 37

Bine in Dane 38

Foto: SINI

Uvodnik

Kdo naj bo vzgojni vodja?

V novembrski Temi meseca se lotevamo problematike vodniških tečajev v naši organizaciji. Ali posvečati na vodniških tečajih večino časa vzgoji in vzgojnim ciljem ali se naj raje s tem ukvarjajo načelniki v rodovih, v izobraževanju bodočih vodnikov pa raje damo večji poudarek različnim načinom izvedbe vodovih srečanj? Naj bodo torej vodniki usposobljeni predvsem kot dobri izvajalci vodovih srečanj ali jih naj usposabljam tudi za načrtovalce (vzgoje oziroma vzgojnih ciljev)? Ali smo lahko zadovoljni zgolj s tem, da tečajniki zadovoljni in zelo motivirani zapuščajo vodniški tečaj, ali bi jim morali ponuditi še kaj več?

Dokler ne bomo dorekli, koga izbrati kot vzgojnega vodjo - načelnika ali vodnika, bomo tavalili "nekje vmes". Ko bomo dobili odgovor na to vprašanje, bomo avtomatično dobili tudi smernice za nadaljnje delo. Potem bomo vedeli, ali so spremembe vsebine vodniških tečajev potrebne, in če bo odgovor pritrdilen, kakšne bi naj spremembe bile. In če bomo spremenili vsebino vodniških tečajev, sem prepričan, da bomo posledično spremenili tudi vsebino in način izvedbe inštruktorskih tečajev. Kar pa sploh ne pomeni, da bi to bilo za organizacijo slabo.

Aleš Cipot

Noč čarovnic po taborniško

Taborniki RSD Krško smo se v nedeljo, 22. oktobra, na volilni dan, zbrali na prečudoviti jasi z igriščem in kočjo, kjer smo ob peki zelo okusnega kostanja poskrbeli tudi za to, da smo pozdravili jesen. Zbrali smo se člani in starši - naše neaktivne grče, s katerimi smo skupaj potekmovali v šaljivih igrah in rezljanju najlepše buče, ki je na koncu za nagrado dobila taborniško rutico. Piknik smo zaključili z rojstnim dnem in kitaro, buče pa so družine odnesle v svoje domove, da bodo na noč čarovnic zagorele.

Sergeja

Rok za decembrsko številko

Prispevke za Tabor zbiramo na naslovu tabor@rutka.net ali Revija Tabor, Parmova 33, 1000 Ljubljana. Rok oddaje člankov za številko 12 je 20. november. Decembrska številka izide 8. decembra.

Uredništvo

Jesenske radosti!

Na lepo jesensko soboto, 21. oktobra, so v Ravnah pri Šoštanju potekala MČ vesela srečanja koroško-šaleško-zgornjesavinjskega območja. Letošnji gostitelji, taborniki iz Rodu pusti grad Šoštanj, smo se potrudili po najboljših močeh in razigranim MČ-jem ponudili veliko ustvarjalnih delavnic in iger, za povrh pa še debelo pest pečenega kostanja. Otroci so se imeli prav super in to je bil tudi namen letošnjih veselih srečanj.

SiNi

Taborniški pevski zborček navdušil

V mestni občini Velenje so se odločili oživiti mestno jedro in kulturno dogajanje v centru mesta. Tako se vsak petek, med 20. in 22. uro zvečer, v prostorih kluba v samem centru mesta dogajajo razne prireditve, tematski večeri, potopisna predavanja ipd. Člani taborniškega pevskega zbora so sprejeli izziv in se odzvali povabilu. Takšen zborček je zares edinstven v Sloveniji, saj je sestavljen iz samih tabornikov, članov treh različnih rodov šaleške zveze tabornikov. S svojim nastopom, pesmijo in glasbo so navdušili vso zbrano množico in v vseh nas vzbudili spomine in skomine po lepih tabornih večerih ob ognju. Bilo je odlično, navduhujoče - in bilo je predvsem zelo taborniško.

SiNi, Foto: SiNi

Misija 007 - Glas Jelovice

Tako kot 35 let poprej, tudi letos. Mogoče takšna kot prejšnja leta, mogoče še boljša. Vsekakor pa letos s prav posebnim pridihom tajnega agenta 007. Vas zanima, kdo je pravi tajni agent, kdo so njegova dekleta in kakšna misija ga čaka tokrat?

To, najboljše palačinke, odlična orientacija in seveda še marsikaj drugega vas čaka 6. januarja 2007, letos prav v Škofji Loki.

Zatorej si prvi vikend v novem letu vzemite čas in pridite uživat v snežno misijo tajnega agenta.

Z Jelov'co k boljšemu človeku!

Jerca Bernik, RSK Škofja Loka

Karikatura: Jaka Bevk - Seki jaka.bevk@tele-cable.net

Zgibanka

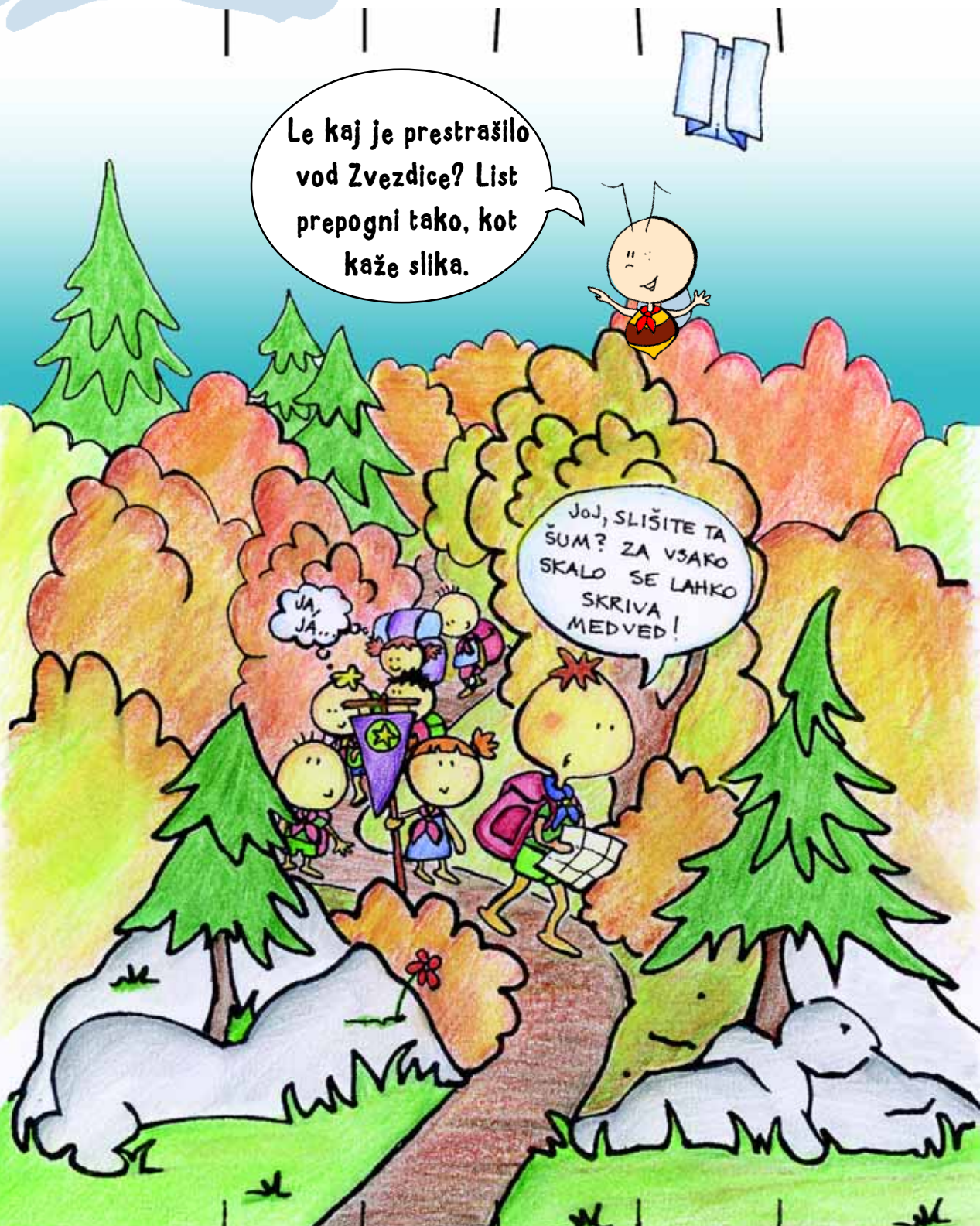

Meti

Le kaj je prestrašilo
vod Zvezdice? List
prepogni tako, kot
kaže slika.

JOJ, SLIŠITE TA
ŠUM? ZA VSAKO
SKALO SE LAHKO
SKRIVA
MEDVED!

JA,
JA...

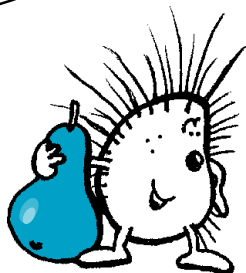

JEŽ

Velik je okoli 25 centimetrov, na trebuhu ima belo liso in na hrbtu približno 6400 bodic. Podnevi spi, ponoči pa kolovrati naokoli in išče hrano. Različne plovce, sadeže in žuželke si poišče v gozdu ali na vrtu. Jeseni si nabere zalogo maščevja in zimo prespi. Precej slabo vidi, a zelo dobro voja in sliši. Čeprav je med hojo navidez neroden, zelo spretno plava in hitro teče. Kadar mu preti nevarnost, se zvije v klobčič ter zaščiti glavo in trebuh z ostrimi bodicami.

Pravijo, da nabadam
hruške na hrbet, a to
sploh ni res. Se pa z njimi
rad posladkam!

Jesensko listje

Simona
Aleša

Medvedki in čebelice iz voda Rutke so vsa jesenska vodova srečanja preživel z zunaj. Vreme je bilo namreč vso jesen čudovito. Za naslednji teden pa so vremenoslovci že napovedali ohlajitev in začetek deževnih dni. Rutke so se znova odpravile v gozd. V soncu so bile drevesne krošnje obarvane v tople rumene, oranžne in rjave odtenke. Veliko listja

je že odpadlo na gozdna tla. Med tekanjem po šumečem listju sta Živa in Tim že nabrala nekaj najlepših listov in vodnica Tina je napotila še ostale Rutke, da naberejo čimveč različnih listov. Ko so jih prinesli na razprostrto šotorsko krilo, so ugotovili, da se listi razlikujejo po velikosti, obliki in barvi.

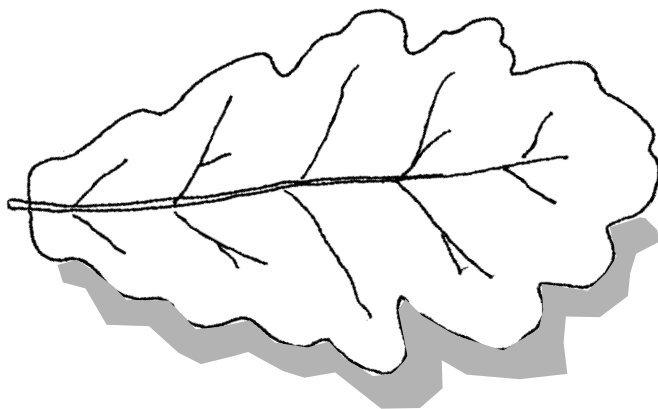
"Ta list je pa kot ptičje pero!" je zaklicala Zala. Tina je pojasnila, da ima Zala v roki list pravega kostanja.

Tudi ostali so začeli iskati liste, katerih oblika bi jih na kaj spomnila.

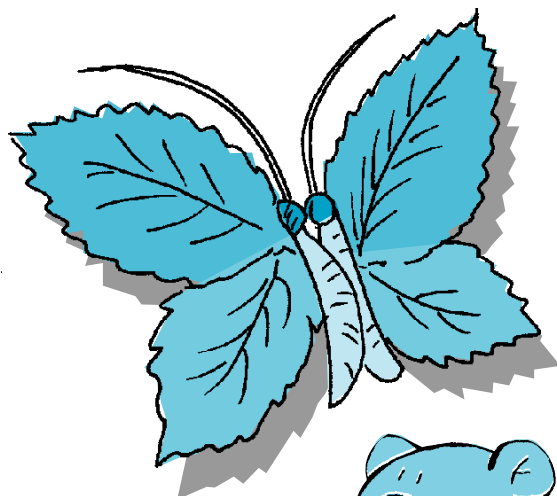
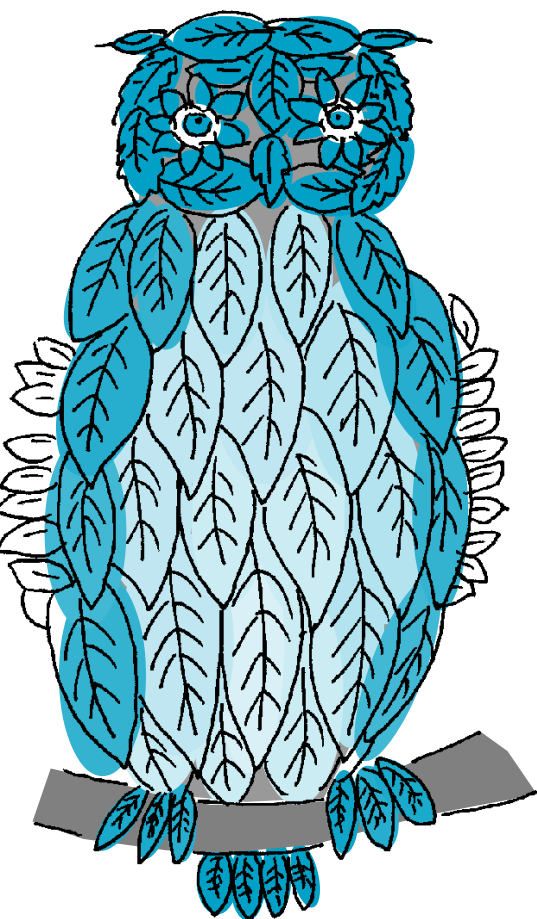
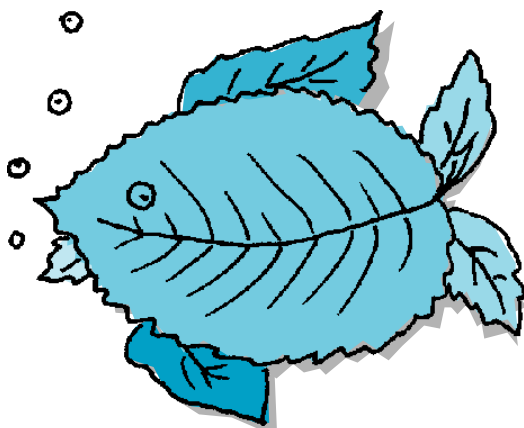

Tima je javorov list spomnil na palčka.

Katji se je hrastov list
zdel podoben oblaku.

"Naredimo sliko iz listov!" je predlagal Rok. "Dobra ideja!" se je strinjala Tina, ki je obljubila, da bo na naslednje srečanje prinesla risalne liste in lepilo. "Liste bomo do naslednjega tedna shranili med časopi-
snim papirjem, da bodo ostali ravni," je po-
jasnila Tina. Danes pa raje izkoristimo lep
dan za potepanje po gozdu.

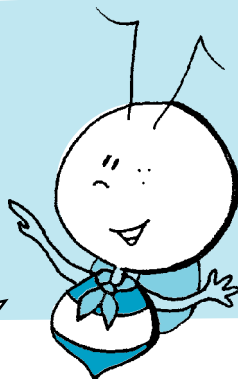
Kakšne slike lahko
izdelamo iz odpadlega
listja? Tukaj je nekaj
idej.

Izginjajoče listje

Ajda se je odpravila na sprehod
lovit jesensko listje. Zakrij levo oko
in ves čas glej njen obraz. Slika
počasi premikaj proti sebi in stran
od sebe. S kotičkom očesa vidiš tudi
list. Na neki razdalji pa bo jesenski
list izginil.

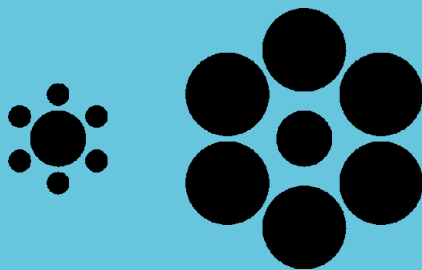
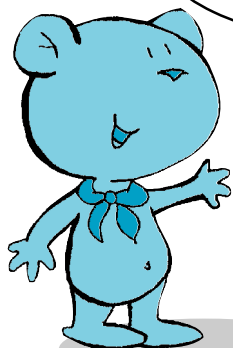

Zakaj je list izginil?

Na zadnji strani očesa vanj vstopa živec. Temu delu pravimo slepa pega. Zaradi nje malega koščka slike pred seboj ne moremo videti. Naši možgani to mesto zapolnijo z barvo okolice. Namesto lista boš zato videl samo belo barvo in zdelo se ti bo, da je list odpihnilo.

Preseneti svoje oči še drugič.

Ali sta kroga v sredini
enako velika ali je eden od
njiju večji?

Najbrž smo vsi odgovorili, da je levi krog malo večji, vendar smo se zmotili. Če pokriješ s kosom papirja ostale kroge, vidiš, da sta pravzaprav enako velika.

Faca

Gašper Cerar

Lea Kavalič

EVA ČAMPELJ

Naša Eva je prav zares ena "džekica". Je punca, za katero smo vedeli, že ko se je vpisala, da iz nje še nekaj bo - neglede na vse je pač iz ta prave Močvirsko-taborniške družine. Drugače pa se ji čez obraz vsak sestanek, vsak izlet in vsako taborjenje riše nasmeh, iz oči ji žari toplina, iz njenih ust pa lahko poslušаш načrte, kako bo vodnica, pa taborovodja in kaj vse bo počela, ko bo starejša, torej polna energije in novih idej. Take rabimo!

Ime mi je: **Eva**.

Pišem se: **Čampelj**.

Prijatelji me kličejo: **Čupi**.

Stara sem: **12 let in 10 mesecev**.

Prihajam iz rodu: **Rod močvirski tulipani**.

Tabornica sem že od: **1. razreda, se pravi 7 let**.

Vpisala sem se ker: **sta se moja starša spoznala pri tabornikih in živita srečno**.

Moji hobiji so: **taborniki, sabljanje in odbojka**.

Drugi pravijo, da sem: **ustvarjalna, dobra za ugriznit, včasih zelo trmasta**.

Moj moto: **Vedno dvakrat premisli, kaj narediš (no, razen pri tabornikih)**.

Pri tabornikih mi je najbolj všeč: **naša taborniška hiška + dolgolasci**.

Po taborniško sem: **Lunca**.

Ko bom velika bom: **vodnica**.

Latrina mi je bolj všeč od kemičnega WC-ja, ker: **je bolj odprta**.

Najbolj se "žrem", kadar: **pozabim rutko, ko gremo na izlet in izgledam kot navaden turist**.

GG delavnica

Okvir za sliko z jesenskimi motivi

1. Potrebuješ:

- sliko, ki jo želiš uokviriti;
- trši katon in kolaž papir;
- lepilo;
- škarje;
- rafijo ali drugo vrvico;
- reliefne ulitke iz gipsa z jesenskimi motivi;
- naravne jesenske plodove.

2. Sliko položi na karton

In okrog nje naredi okvir, širok 3 cm. Iz kolaž papirja izreži kvader istih dimenzij, kot je kartonasta podlaga. Kolaž nalepi na karton, na kolaž pa še sliko. Pazi, da bo slika v sredini.

3. Iz rafije (ali druge vrvce)

Spleti kitko, ki ti bo služila za obešanje slike. Kitko prilepi na zadnjo stran kartonaste podlage. Pazi, da bo kitka prilepljena simetrično, drugače bo slika visela postrani.

4. Z jesenskimi motivi okraši okvir slike

Predmeti lahko segajo tudi malo čez sliko. Motive prilepi z lepilom in počakaj, da se posuši. Ko je lepilo suho, je slika v ličnem okvirju pripravljena, da jo obesiš na steno.

POJDIMO
SKUPAJ!

SOS

Sestri odgovarjata sotrpinom

Dobro smo že zakorakali v letošnje šolsko leto, jesen je tu, vreme pa ne bi moglo biti lepše - uživajte na sončku!!!

V: HOJ, Kuhla & Kahla!

Imam en taborniški problem. Letos sem postala vodnica, na vodniškem tečaju so nam to funkcijo predstavili res lepo. Počutila sem se odlično, ker sem vedela, da dobim svoj vod in res sem komaj čakala na naš prvi sestanek. Torej, moji mulci so stari 12 let, jaz pa 16. V vodu je 5 fantov in 3 punce in z njimi se ne da delat. Na sestankih se delajo, kot da me ni, kadar hočem kaj povedati, ne poslušajo. Mogoče sem sama kriva, ker nisem vzpostavila zadosti avtoritete, samo meni se zdi, da ni problem v meni, ampak predvsem v njih. Tega še nisem omenila starešini ali načelniku, ker me je po eni strani kar malo sram, da ne zmorem ukrotiti teh mulcev.

Ta nova vodnica

V: Dragi Kuhla in Kahla!

Najprej naj pohvalim vajino rubriko, ki je res cool! Tudi jaz imam en zelo velik problem! To so moji mozolji. Zdaj si mislita, da sem samo še ena, ki iz muhe dela slona in da mora pač vsak najstnik iti čez obdobje mozoljev. Ampak pri meni je malce drugače, predvsem hujše! Imam jih že od 7. razreda, zdaj pa hodim že v 2. letnik. Zaradi njih se počutim grozno, nisem samozavestna in ne morem pozabiti na njih, saj so vedno z mano na mojem obrazu. Prijateljice mi govorijo, da se jih sploh ne opazi, ampak zadosti je, da jaz vem, da so tam.

Mozoljičica

O: Zdravo, vodnica!

Lepo, da se oglasi tudi kakšna duša s konkretno funkcijo v rodu in malo več taborniške kilometrine. Vsekakor je vse, kar si napisala, nedvomno res in žalostno, vendar taka je ta današnja mladina. Prvi korak bi bil, da se malo zares malo za hec pogovoriš s svojim vodom, jim iskreno priznaš svoja pričakovanja, občutke in dileme, pa boš videla reakcijo. Cilj je izvedeti tudi to, česa si želijo oni, kako si oni predstavljajo sestanke. Delo z vodom zahteva predvsem veliko potrpežljivosti, vztrajnosti in dobre volje. Počasi se pa tako daleč pride, postopoma se bo zgradil tudi vaš odnos, sedaj ste pač še na začetku in ti so po navadi težki. Če nič od tega ne obrodi sadov, se nemudoma obrni na načelnike in starešine GG družine ali rodu, skupaj boste pa že kako stuhtali in pritegnili mulce v taborništvo na način, ki jim bo blizu. Poročaj o rezultatih!

O: Živijo!

No, ta bo pa lahka, govoriva namreč iz osebnih izkušenj in zadeva je taka. Lahko preizkusiš vse kreme, mazila, tablete in kure ter druge ukrepe. Najlažje (čeprav ne najbolj poceni) bi bilo obiskati kozmetičarko, ki ti bo svetovala in te napotila naprej k dermatologu (če je sploh tako hudo - glede na reakcije tvojih prijateljic, verjetno ne) oziroma te bo prisilila v redne obiske in kvalitetne "tretmaje". Je pa res, da je največ odvisno od tebe in tvojih navad - spremeni jih - jej drugo hrano, veliko spi, ne dotikaj se svoje kože brez robčka, pij veliko vode, gibaj se na svežem zraku - vse to lahko pomaga. In veš, kaj je pomagalo meni? Domače olivno olje - to je to!

Ko bom velik bom ... propagandist

(predstavitev taborniških "poklicev")

SINI

Kako pomeben je lahko rodov propagandist, se v rodovih še premalo zavedamo in ponavadi to opazimo šele, ko imamo v rodu dobrega propagandista. Ponavadi je takole: če imamo v rodu slabega propagandista, ki za promocijo rodu nič ne naredi, sploh ne vemo, da ga imamo in se sploh ne zavedamo, kako ga potrebujemo. Ko pa je enkrat v rodu zagnan propagandist in so vidni dobri rezultati njegovega dela, se kar naenkrat začnemo zavedati njegove pomembnosti. Torej, dobri propagandisti so izjemno iskani in tudi zelo cenjeni.

En nasvet, kako bi ti lahko postal propagandist. Najprej je najbolje, da na kakšni rodovi seji pokažeš zanimanje za to delo. Če tega dela ne opravlja nihče, te bodo namesto za ponujeni prst zagrabili kar za celo roko. Vendar pozor: tega dela se ne lotevaj, če ga ne nameravaš opravljati resno. Velikokrat se zgodi, da so koga sama usta, kasneje pa od njegovih obljub ni ničesar. Takšnih propagandistov nihče ne mara.

Kako postati propagandist? Za začetek napiši kakšen članek za rodov ali lokalni časopis, napiši reportažo o vodovem ali rodovem izletu in jo pošlji na revijo Tabor. Če so v vodstvu kolikor toliko bistri, bodo sami opazili tvojo zagnanost in željo po delu. Vsekakor je dobro, če imaš vsaj kanček talenta za pisanje člankov, ki ga lahko s časom tudi izpiliš, da imaš dovolj časa za opravljanje tega dela in obvladaš vsaj osnove računalnika. Razsežnosti propagandista so lahko neizmerne, le imeti moraš pravi pristop. Svoje delo lahko nadaljuješ tudi kot novinar revije Tabor, kjer so nove sveže moči vedno iskane. V kolikor pa se v tem delu najdeš, lahko doštudiraš novinarstvo in ti takšno delo postane vsakdanji kruh.

**POSTANI RODOV
PROPAGANDIST TUDI TI!**

PLUSI in MINUSI!

+ (plus)

DOBER propagandist je izjemno zaželen in cenjen.

Dobra informiranost o vseh rodovih akcijah.

Kot novinar si v očeh nekaterih takoj za centimeter ali dva višji.

Možnost sodelovanja v novinarski ekipi revije Tabor.

Velike življenjske razsežnosti (svet, denar, slava ...).

- (minus)

Če veliko obljubljaš, hitro pogoriš.

Če si na grbo nabašeš preveč dela, ti hitro zmanjka časa.

/

/

/

Avantura

Barbara Rus

Barbara Rus,
Vito Klavora

Butalske Močne ukane 2006

Rod dveh rek iz Medvod je tudi letos - že kar sedmo leto po vrsti - organiziral nočno orientacijsko tekmovanje Močne ukane. Tokrat pa se ni spremenila le tema tekmovanja, temveč tudi sam kraj.

Glavno prizorišče je postala OŠ Pirniče, v okolici katere so potekale dnevne šaljive preizkušnje, ki so bile sumljivo podobne nekaterim butalskim dogodivščinam. Tako so tekmovalci preizkusili svojo moč pri vleki vrvi, na trgu kupovali zelje, buče, konje in krave, prebudili možgančke ob sudokuju, obračali voz med ovirami, v črni zemlji iskali črve in v vreči veselo poskakovali po travniku.

Po končanem dnevnem ogrevanju je bil na vrsti nočni preizkus, kjer se je, tako kot v popoldanskem delu, med seboj pomerilo kar 41 GG in 13 PP ekip ter 3 ekipe grč. Ob 19.30 smo prvi ekipi GG zavezali oči, jo udobno namestili v kombi in odpeljali v neznano, od koder so pot nadaljevali po hribih in dolinah ter se varno vrnili na cilj, kjer jih je čakal pečen kostanj. Nekateri so počakali na naslednjo merico kostanja, ostali pa odšli na zaslužen počitek v tokrat malo večjo telovadnico, ki pa je bila kljub temu nabito polna.

Zjutraj so tisti "najbolj spočiti" prvi dvignili glave in se zazrli v nov dan. Edina ovira so bile verjetno še vedno na pol zaprte oči ali pa zavijanje v toplo spalno vrečo in ogromna želja po še 5 minutah spanja. Ampak treba je bilo vstati. Sledila je razglasitev rezultatov in sladkanje z okusnimi krofi ter obljuba, da se naslednje leto zopet srečamo in kaj novega ušpičimo.

Kontrolne točke dnevnih šaljivih iger (tema: Butalci):

1. Butalci gredo po sol
2. Butalska policijska kontrola
3. Semenj v Butalah
4. Pobiranje soli
5. Boj med Tepanjčani in Butalci
6. Hop, Cefizelj!
7. Butalski veleumi
8. Turki napadajo
9. Butalsko ciljanje

Rezultati

GG

MESTO	IME EKIPE	ROD	KRAJ	ŠT. TOČK
1	Legende	RaR	Šmartno	1705
2	Pusjki	RDV	Ljubljana	1665
3	Rumena	RDGO	Celje	1636

PP

MESTO	IME EKIPE	ROD	KRAJ	ŠT. TOČK
1	Nickel Band	RTT	Ljubljana	1791
2	Zverine	RBS	Ljubljana	1766
3	Škalske babe	RJZ	Velenje	1731

Grče

MESTO	IME EKIPE	ROD	KRAJ	ŠT. TOČK
1	fantastičnih 5	RST	Domžale	1746
2	2 pujska	RS	logatec	1630
3	BTKSSNMU	RS	logatec	1492

Uporabni pravni nasveti

Darko Jenko

Varovanje osebnih podatkov

O varovanju osebnih podatkov oziroma o njihovih možnih zlorabah se v naši družbi govori in piše vedno pogosteje, kar nedvomno kaže na občutljivost te tematike.

Pravna podlaga za ravnanje z osebnimi podatki je podana v dokaj obsežnem Zakonu o varstvu osebnih podatkov (ZVOP -1), ki je bil objavljen 5. 8. 2004 v Uradnem listu RS, št. 86/2004, in veljavo pa je stopil 1. januarja 2005.

Zakon nam je prinesel državni nadzorstveni organ - informacijsko pooblaščenko, ki bedi nad pravilno uporabo osebnih podatkov in brez milosti preganja vse zlorabe osebnih podatkov.

Zavezanci za varstvo osebnih podatkov so praktično vse pravne osebe in samostojni podjetniki, ki so obenem tudi upravljalci osebnih podatkov. Upravljalci osebnih podatkov so tako vsa podjetja, s. p., za druge, zavodi, društva, politične stranke, sindikati itd. Glede na povedano so upravljalci podatkov tudi vsi taborniški rodovi, območne organizacije ZTS, ki so organizirane kot pravne osebe, in seveda tudi ZTS. Kot upravljavca razumemo vse tiste, ki določajo namen in sredstva obdelave osebnih podatkov, pri čemer se za obdelavo osebnih podatkov šteje kakršnokoli delovanje v zvezi z osebnimi podatki (npr. zbiranje, pridobivanje, vpis, urejanje, shranjevanje, prilagajanje ali spreminjanje, vpogled, uporaba, sporočanje, širjenje ali drugo dajanje na razpolago, razvrščanje ali povezovanje itd.).

Zato ker je osnovni namen zakona preprečiti neustavno, nezakonito in neupravičeno poseganje v zasebnost in dostojanstvo posameznika pri obdelavi njegovih osebnih podatkov, je vsak upravljavalec podatkov

dolžan zagotoviti zavarovanje osebnih podatkov.

Če strogo upoštevamo določbe zakona, je kakršenkoli oseben podatek, ki je več kot samo ime in priimek, že podvržen varovanju. Čeprav se ob tem sprašujem, kaj je potem takem telefonski imenik.

Vsi upravljalci podatkov morajo sprejeti interni akt - pravilnik - v katerem predpišejo postopke in ukrepe za zavarovanje osebnih podatkov, ne glede na to, v kakšni obliki ali na kakšnem mediju se ti podatki nahajajo (v pisni obliki, internet, elektronska pošta itd.). Osebe, ki bodo pri upravljavcu podatkov razpolagale z osebnimi podatki ali bodo imele do njih prost dostop, se imenujejo "pooblaščenči obdelovalci podatkov" (v taborniškem rodu bi to lahko bila starešina in tajnik rodu) in morajo obvezno podati izjavo, da bodo skrbno varovale tajnost osebnih podatkov, s katerimi razpolagajo.

Na podlagi 2. odstavka 7. člena citiranega zakona pa društvom (ki zbirajo in obdelujejo podatke o svojih članih) **ni treba** voditi kataloga zbirke osebnih podatkov (mimogrede, katalog vsebuje 13 različnih podatkov), niti o katalogu obveščati informacijske pooblaščenke, niti kataloga podatkov vpisati v register zbirk osebnih podatkov.

Upravljavalec podatkov mora posamezniku kadarkoli omogočiti vpogled v svoje zbirke podatkov in mu posredovati seznam uporabnikov, katerim so bili posredovani njegovi osebni podatki, in razloge za takšno ravnanje. Posameznik, ki ugotovi, da

so bile kršene njegove pravice glede razpolaganja z njegovimi osebnimi podatki, lahko zahteva ustrezno sodno varstvo.

Kaj morajo storiti rodovi, da bodo spoštovali določbe zakona?

Predvsem morajo pripraviti in sprejeti Pravilnik o zavarovanju osebnih podatkov in imenovati pooblaščenca za obdelavo podatkov ter od njih pridobiti izjavo o varovanju osebnih podatkov. Od članov društva pa je treba pridobiti izjavo (soglasje), da društvo lahko njihove osebne podatke uporablja za svoje evidence, jih obdeluje in/ali posreduje svojim združenjem ali zveзам.

Toplo priporočam, da se osebni podatki o članih, zbrani v različnih evidencah, ne uporabljajo v komercialne ali druge neprimerne namene, temveč da se z njimi skrbno ravna in onemogoči njihova nepooblaščenca uporaba ali celo zloraba.

Zakonodajalec je v kazenskih določbah določil tudi visoke kazni za neizvajanje ali kršenje zakonskih določb. Če na primer ni izdelan Pravilnik o zavarovanju osebnih podatkov vas lahko doleti kazen v višini od enega do treh milijonov tolarjev za pravno osebo in od 200 do 300 tisoč tolarjev za odgovorno osebo pravne osebe (beri starešina rodu).

Zakon opredeljuje tudi vlogo in pomen informacijske pooblaščenke, inšpekcijski nadzor, iznos podatkov iz države, neposredno trženje, uporabo biometrijskih podatkov, evidence obiskov v poslovnih in drugih prostorih, korelacijo med osebnimi podatki in javnimi evidencami, uporaba video nadzora ipd.

Tadej Pugelj - Puggy

INTERVJU

V kolumni želim izzvati konstruktiven dialog

Poznan kot oče inštruktorskih tečajev, motor Skavtske fundacije in kolumnist v reviji Tabor. Strokovnjak na področju ekonomije in managementa ter dober opazovalec aktualnega dogajanja v taborniški organizaciji.

Boris Mrak - Muc

Taborniški življenjepis Borisa Mraka?

Svojo taborniško pot sem začel leta 1970 v Rodu Črni mrav iz Ljubljane. Tam sem preživel vse faze: od vodnika do načelnika čete in načelnika rodu. Kasneje sem sodeloval pri oblikovanju občinske zveze Ljubljana Moste-Polje in bil iniciator in organizator prve šole za inštruktorje, ki je nastajala v drugi polovici osemdesetih v sodelovanju s Fakulteto za šport. Takratne diplome so bile podpisane tako s strani načelnika ZTS kakor tudi dekana fakultete. Kot nadaljevanje sem potem sooblikoval in vodil tudi šole za inštruktorje I. stopnje v letih 1992-1995 in tečaj ALT (za inštruktorje II. stopnje), ki je potekal leta 1995 v Bohinju.

In potem je prišla na vrsto Skavtska fundacija?

Ja, in to kot ideja in neke vrste razmišljanje v prihodnost. Da bi si pod okriljem ene organizacije zagotovili materialno in finančno bazo za bolj kvalitetno delovanje. Zgledi iz tujine so namreč govorili v prid temu, da se domovi, taborni prostori in oprema z namero povečanja izkoriščenosti sredstev koristijo daljše obdobje, npr. vsaj dva meseca v nekaj večjih centrih na različnih koncih Slovenije. To pa je možno in racionalno predvsem s pridobitvijo lastništva, ureditvijo in skrbništvom oziroma gospodarjenjem s temi prostori in ostalim premoženjem. Vendar pa zaradi zapiranja v ozke kroge delovanja v organizaciji ta ideja do sedaj ni bila uresničena. Verjamem pa, da se bo to zgodilo enkrat v prihodnosti.

Poslanstvo fundacije se torej v dobrih desetih letih delovanja ni uresničevalo po prvotnem scenariju?

Ne, ni se uresničilo. Jaz sem nad tem dejstvom presenečen, saj sem vedno poslušal pripombe, da v rodovih nimajo sredstev, da jih občine ne

podpirajo, da za njih niso "dosegljivi" niti razpisi ministrstev in Fundacije za šport itd. Skratka, da je njihovo delovanje zaradi tega omejeno. Po drugi strani pa se je Skavtska fundacija v tem obdobju registrirala, napravila prepoznavno blagovno znamko in prepoznavnost v okolju, zbrala določena finančna sredstva (trenutno je na računu okoli deset milijonov tolarjev) in pomagala organizaciji pri izvedbi projektov (npr. raziskava podjetja Gral ITEO o položaju taborniške organizacije v Sloveniji in podjetja Futura o odnosih ZTS z javnostmi). Pri nakupu tabornih prostorov, ki je bila ena od nosilnih idej fundacije, pa se je pokazalo, da si rodovi svojih tabornih prostorov sploh ne želijo. Zakaj lahko to trdim? Fundacija je namreč v preteklosti našla kar nekaj primerljivih zemljišč, ki jih je bilo možno tudi odkupiti in urediti, vendar s strani rodov nismo našli sogovornika, ki bi bil pripravljen s prostorom upravljati.

Ali to kaže na dejstvo, da ključna težava v taborništvu ni denar?

Verjetno. Kot sem že prej omenil gre za zapiranja v ozke kroge, pa naj bodo to rodovi, mestne zveze ali območja, kjer obstajajo samo ozki interesi in ljudje niso pripravljeni prevzemati širšega obsega nalog ter odgovornosti, kar pa je vsekakor potrebno pri upravljanju s tabornimi prostori.

Je to povezano s "kulturo" taborniške organizacije, v kateri mladi uresničujejo svoje lastne želje in potrebe, nekateri okusijo voditeljstvo, svoje življenjske ambicije pa uresničujejo izven organizacije?

Ravno zaradi tega v organizaciji potrebujemo tudi starejše, odrasle. To je pomembno za vse vrste organizacij - in še posebej za tiste, ki se ukvarjajo z vzgojo in izobraževanjem mladih. Ni mogoče pričakovati od

mladih - s tem mislim nepolnoletne - da se bodo ukvarjali z organizacijskimi zadevami, ki tudi po zakonu zahtevajo odgovornost.

Gre torej za pomanjkanje odraslih?

Ne. Gre za odsotnost oziroma nepripravljenost prevzemanja odgovornosti in zadolžitve pri tistih, ki so prešli vse faze razvoja in v taborništvu ostali. Pri tem je treba upoštevati tudi širši družbeni okvir, v katerem v zadnjih letih prihaja do sprememb družbeno-ekonomskega sistema, ki od tistih, ki si želijo ustvariti profesionalno kariero, zahteva mnogo več angažiranja, dela in časa. Posledično je prostor za prostovoljno udejstvovanje vedno manjši. Smiselno vprašanje je torej, kdo od starejših ostaja. Po mojem mnenju večinoma tisti, ki se verjetno ne znajo, ne morejo ali ne želijo dokazovati v širšem prostoru, pa naj gre za lokalno, slovensko ali evropsko raven. Ta nagnjenost se potem zrcali tudi v organizaciji. Nad vsem skupaj visi še prepričanje, da so primerni samo tisti starejši, ki so z organizacijo povezani deset, dvajset ali še več let. Politika svetovne skavtske organizacije ravno nasprotno zagovarja tezo, da je treba v podporne naloge organizacije vključevati čim več starejših, in to za čas, ko imajo ideje, znanje in čas, da pomagajo pri razvoju in delovanju organizacije. Te kulture pri nas nimamo.

V zadnjem času skušaš te svoje poglede prenesti tudi prek kolumn v reviji Tabor. Kakšen je njihov namen? Da kritizirajo, opozarjajo ali motivirajo?

Nikakor ni namen kritiziranje. Gre za moja osebna opažanja, moja prepričanja. Vsaka zgodba pa ima lahko več pogledov in pričakoval bi, da se bo kdo oglasil, izrazil svoje (ne)strinjanje in začel z mano kakšen konstruktiven dialog - ampak samo na osnovi tega, kar nekdo

napiše. Verjamem namreč v to, da ljudje "stojijo" samo za tem, kar je napisano in podpisano. Po odzivu sodeč pa organizacija oziroma njeni člani ne premorejo niti toliko energije, da bi reagirali na članek, ki ni v skladu z miselnostjo ljudi, ki to organizacijo vodijo.

V zadnji kolumni si stopicanje na mestu uporabil kot prispodobo za trenutno stanje organizacije. Meniš, da si večina članov želi napredka, novosti, uspešnosti, kakovosti pri delu?

Vprašanje je zanimivo zaradi tega, ker odgovor ni enostaven. To, da člani deklarativno izražajo, da želijo napredek, je ena stvarnost. Napredka pa brez vložene energije ni. Če pogledamo v preteklost, so primeri stopicanja očitni. Lahko bi celo rekel, da smo šli kar nekaj korakov nazaj. Ideja šole za inštruktorje je bila recimo ta, da postane prepoznavna in priznana v okolju v katerem živimo - ne kot del formalnega sistema, temveč po kakovosti. Zato potrebujemo v taborniških vrstah ljudi, ki so tudi v širšem okolju uveljavljeni strokovnjaki za posamezna področja. Imamo jih, bili so pripravljeni in so tudi že sodelovali, danes pa na šoli predavajo taborniki, ki so na dobri poti, da to šole postanejo. Na ta način šola te prepoznavnosti ne bo nikoli dosegla. Za konkurenčnost na odprtem trgu ponudbe lahko konkuriramo samo s kakovostjo. Zavedati se moramo, da je bilo v Sloveniji konec leta 2005 registriranih več kot 19.000 društev in da je konkurenčnost tudi na področju dela z mladimi vedno večja. Napredek torej terja ogromno količino energije, povečevanje kakovosti, uvajanje novih programov ter prilagajanje okolju in času, v katerem delujemo.

To na nek način pomeni spremembo kulture organizacije.

Gre za temeljne cilje, ki jih ima organizacija. Verjetno bo lahko kdo ugovarjal, da so cilji definirani v okviru svetovne skavtske organizacije. Ampak vsaka država ima neko specifiko, posebnosti, ki so značilne za družbo in tudi organizacije, ki delujejo znotraj nje.

S kulturo sem mislil premik od "klanovske", v kateri je pomembno, da smo velika družina, da smo pripadniki zvesti tradiciji, do "tržne", v kateri sta v ospredju kvaliteta, inovativnost, prilagajanje okolju in dolgoročna uspešnost.

Največji problem je razumevanje tržne ekonomije. Mišljenje, da to pomeni zaračunavanje storitev, borbo za čim večji zaslužek, tako kot to počnejo ostali, je zgrešeno, ko govorimo o nepridobitnih organizacijah. Gre za tekmovalnost in konkurenco, ki temelji na kakovosti in vsebini programov, ki jih ponujamo. To pa zahteva boljše usposobljene kadre, boljše delo in boljši program.

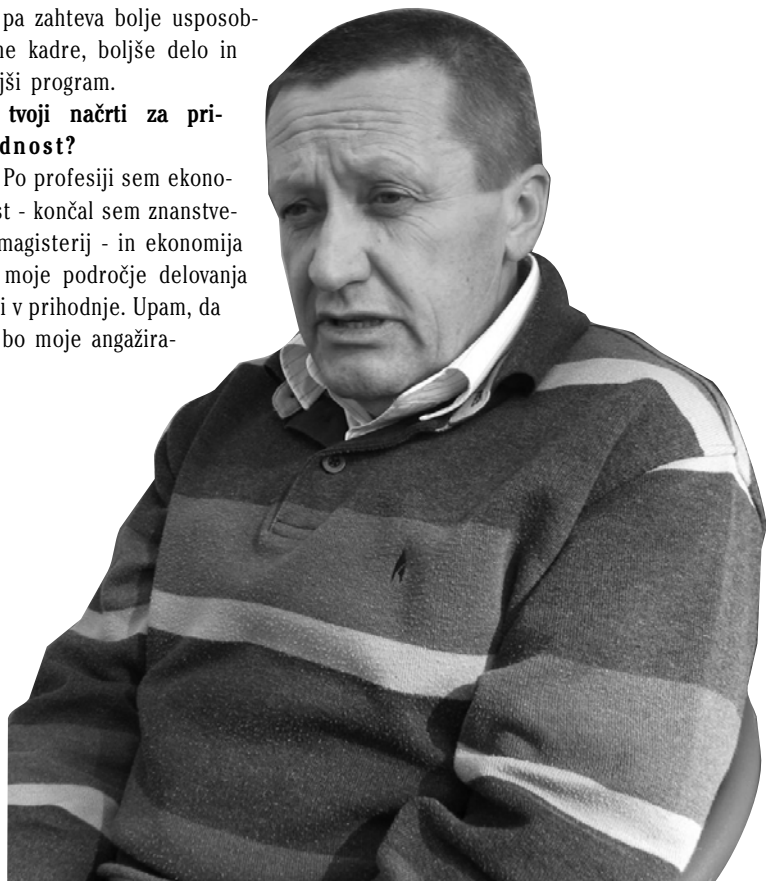
In tvoji načrti za prihodnost?

Po profesiji sem ekonomist - končal sem znanstveni magistririj - in ekonomija bo moje področje delovanja tudi v prihodnje. Upam, da mi bo moje angažira-

nje na projektih tudi v prihodnje omogočilo, da bom lahko še naprej predavatelj na Fakulteti za management v Kopru, kjer sem predaval dva predmeta, ki se tudi sicer vežeta na moje profesionalno delo: Management nepridobitnih organizacij in Svetovanje v managementu. Ravno pred kratkim sem zaključil delo na projektu v Bosni, ki je bil financiran s strani EU, iščem pa že nove posle in tako ostajam vključen v evropske projekte, s tendenco uveljavljanja v evropskem prostoru.

Bi našel čas, da kot strokovnjak sodeluješ pri načrtovanju napredka in boljše kvalitete dela taborniške organizacije?

Resnično imam časa zelo malo, kljub temu pa sta moj telefon in elektronski naslov na razpolago v pisarni ZTS. Za sodelovanje se bo treba dogovoriti kar precej vnaprej.

Tabor na obisku

Rod Lilijski grič

Rod Lilijski grič Pesje je bil ustanovljen 13. 12. 1996, vendar taborniki tudi pred tem v Pesju niso bili neznanka. Več let so taborniki delovali kot četa Lilijski grič pod okriljem Rodu pusti grad iz Šoštanja. Glavna pobudnika osamosvojitve oziroma ustanovitve samostojnega rodu sta bila Boštjan Bizjak in Manca Štorman. Začetek pravzaprav ni bil težek, saj so imeli dobro članstvo, ki se je v tistih časih sukalo okoli 80 do 90 članov. In prav tako številčno članstvo je privedlo do logičnega koraka naprej, do samostojnega rodu.

Prvo taborjenje je še potekalo z Rodom pusti grad iz Šoštanja, drugo taborjenje z Rodom topli vrec iz Topolšice, v zadnjih letih pa taborijo skupaj z Rodom jezerskega zmaja iz Velenja in Rodom hudi potok iz Šmartnega ob Paki. Vsa leta so taborili seveda v Kajuhovem taboru v Ribnem, ki je že dolga leta taborni prostor šaleške zveze tabornikov. Zelo dobro udeležbo so imeli predvsem na zimovanjih, ki so jih nekaj let imeli na Slemenu, redno pa so se v preteklosti udeleževali državnih mnogobojev in tudi ostalih tekmovanj. Kot organizatorji so se izkazali pred dvema letoma, ko so organizirali res odlična vesela srečanja MČ koroško-šaleško-zgornjesavinjskega območja.

Vesela srečanja. Foto: arhiv Tine Bobek

Delo v rodu poteka po preverjenem sistemu. Vnaprej se planirajo skupne rodove akcije, v času, ko teh skupnih akcij ni, si vodniki sami pripravijo program za vodov sestaneke. Sestanki potekajo vsak petek popoldan v prostorih podružnične osnovne šole in v njeni okolici. Bližina gozda in velenjskega jezera nudi širok izbor aktivnosti in idej za vodove sestanke, ki so tako vedno dobro pripravljeni. Treba je omeniti tudi zelo veliko pripadnost članov rodu. V krajevni skupnosti Pesje, ki je sicer del Velenja, deluje samo podružnica Osnovne šole Antona Aškercia iz Velenja, kar pomeni da vse svoje članstvo črpajo samo iz prvih štirih razredov osnovne šole. Dobra pripadnost domačemu rodu se pokaže, ko se GG-ji, ki šolo obiskujejo v Velenju, vračajo na rodove sestanke v Pesje.

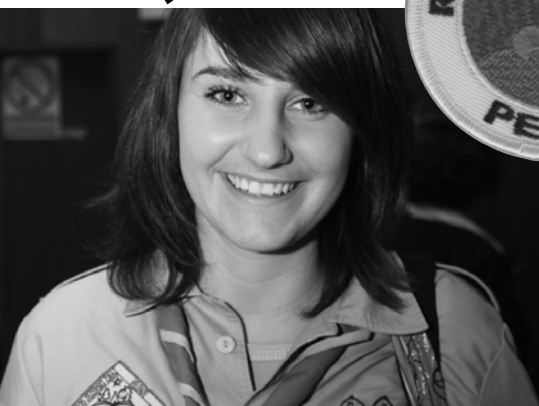

Sestanek murnov. Foto: arhiv Tine Bobek

Rod krasi tudi zelo dobro sodelovanje s krajevno skupnostjo in ostalimi društvi. Posebej so taborniki RLG hvaležni ravnatelju Osnovne šole Antona Aškercia, Zdenku Gorišku, ki jim brez najemnine daje v uporabo skoraj vse prostore podružnične šole, vključno s telovadnico, streliščem in taborniško sobico. Skratka, pogoji, ki bi si jih želeli prav vsi taborniški rodovi. Veliko sodelujejo tudi z društvom prijateljev mladine Pesje, vrtcem Velenje (enota Jakec, Pesje) in ostalimi društvi v kraju. Za športno društvo zadnjih pet let organizirajo lokostrelska tekmovanja, na Enclovem vrhu urejajo spominsko obeležje, sodelujejo na kulturnih prireditvah in se vsako leto lotijo čistilne akcije domačega kraja. Rod ima največ težav s financiranjem, saj kraj ni samostojna občina, a jim ob strani stoji krajevna skupnost, nekaj se financirajo iz članarine in različnih donacij.

Sodelovanje na kulturni prireditvi oktobra letos. Foto: ŠINI

Intervju z načelnico rodu Niko Mardžetko:

V rodu je letos opazna občutna pomladitev rodu. Prvič po 10 letih je na čelu rodu sprememba. Kako si ti, pri sedanjosti starosti samo 19 let, prišla do te funkcije?

Ves čas, skoraj 10 let, je bil načelnik rodu Boštjan Bizjak. Zaradi njegovih družinskih obveznosti in osebnih razlogov tega ni mogel več opravljati. Zato je bilo treba najti zamenjavo. Letos smo se trije člani rodu udeležili gozdne šole v Bohinju (tečaj za vodje, načelnike družin in klubov), kjer so nas napolnili z energijo in znanjem. Jaz sem kot projekt prijavila temo "vodenje rodu" in si s tem sama skrojila usodo.

Kakšni so tvoji načrti za prihodnost rodu?

Predvsem si želim izboljšati vzdušje v rodu, izvesti še kakšen motivacijski vikend (en takšen vikend sem že izpeljala), poizkušala bom povečati zanimanje za mnogoboj in povečati udeležbo na njemu in na drugih akcijah ter povečati prepoznavnost. Seveda pa je prioriteta tudi ohranitev in povečanje števila članstva.

Naslednji mesec bo 10. obletnica rodu. Kako boste obeležili ta jubilej?

Trenutno se vsi skupaj pripravljamo na proslavo, ki bo potekala v prostorih krajevne skupnosti. Program bo kulturno-zabavni, torej zelo pester. V pripravi imamo tudi zloženko, ki bo izdana ob tem jubileju. Izdelali pa si bomo tudi svoje jubilejne rutice, ki bodo v prihodnosti služile za večanje naše prepoznavnosti.

Zimovanje medvedkov in čebelic. Foto: arhiv Tine Bobek

Enclov vrh. Foto: arhiv Tine Bobek

Struktura

MURNI: 10

MČ: 30

GG: 20

PP: 12

GRČE: 9

SKUPAJ: 71

Vodstvo rodu

STAREŠINA RODU: Zlata Zevnik

NAČELNICA RODU: Nika Mardžetko

MURNI: Tina Bobek

MČ NAČELNICA: Miša Hribernik

GG NAČELNIK: Rok Stropnik - Ruda

PP NAČELNIK: Rok Janžovnik - Juki

MENTORICA: Dragica Dolejši

KOSOBRIŃVI PRIPRAVKI

Kosobrin

Naredimo si kosilo iz narave

MARMELADA

1 kg jerebikinih plodov do mehkega skuhamo v malo vode, stisnemo skozi sito in dodamo 1 kg sladkorja. Tej masi prilijemo 1 dcl rdečega vina in iz nje skuhamo gosto marmelado.

ČAJ IZ JEREBIKINIH PLODOV

Polno žlico suhih in zdrobljenih plodov prelijemo z 1/4 litra vrele vode in pustimo stati 15 minut. Po potrebi spijemo skodelico precejenega čaja, lahko ga tudi osladkamo. Proti driski pijemo nesladkanega dvakrat dnevno po eno skodelico.

SIRUP

Sadeže, nabrane po prvi slani, do mehkega skuhamo in pretlačimo skozi sito. Sok, ki ga dobimo, vkuhamo z enako količino sladkorja. Shranimo ga v dobro zaprtih steklenicah.

RİŽEV NARASTEK

Kuhan slan riž ter očiščeno in oprano navadno zvezdico naložimo v namaščen pekač. Zgornja plast naj bo riž. Potresemo z naribanim, mehkim, polnomastnim sirom in zalijemo z mešanico mleka, stepenega jajca in raztaljenega masla. Pečemo pol ure na temperaturi 180° C.

KEMIJA V TABORNIŠTVU

Lea Repič

Jaka Bevk - Šeki

Živahne rozine

Potrebščine:

- steklenica mineralne vode;
- čaša;
- 6 rozin.

Izvedba poskusa:

Mineralno vodo prelijte v čašo in vanjo stresite rozine.

Čez nekaj trenutkov bodo začele rozine plesati (premikale se bodo gor in dol v čaši).

Razlaga poskusa:

Do tega nenavadnega pojava pride, ker mineralna voda vsebuje plin ogljikov dioksid. Plin se slišno osvobodi, ko odpremo steklenico. Prav ta pojav izkorišča naš poskus. S tem, ko mineralno vodo natočite v čašo, začne iz nje izhajati plin. Ker ima ogljikov dioksid manjšo gostoto kot sama tekočina, se začne v obliki mehurčkov dvigati proti površini.

Ko stresete rozine v mineralno vodo, se začnejo mehurčki ogljikovega dioksida nabirati na površini rozin. Čez nekaj trenutkov se jih okoli rozin nabere dovolj, da

jih dvignejo proti površju tekočine. Rozine splavajo, ker skupna gostota rozin in mehurčkov na njih postane manjša od gostote tekočine. Mehurčki ogljikovega dioksida na površju počijo in plin preide v zrak. Rozina, ki izgubi plavalni pripomoček (v našem primeru je to mehurček ogljikovega dioksida), hitro potone. Vendar se na dnu čaše začnejo znova nabirati mehurčki ogljikovega dioksida in postopek se ponovi. Ples rozin se odvija, dokler se iz pijače izloča dovolj ogljikovega dioksida.

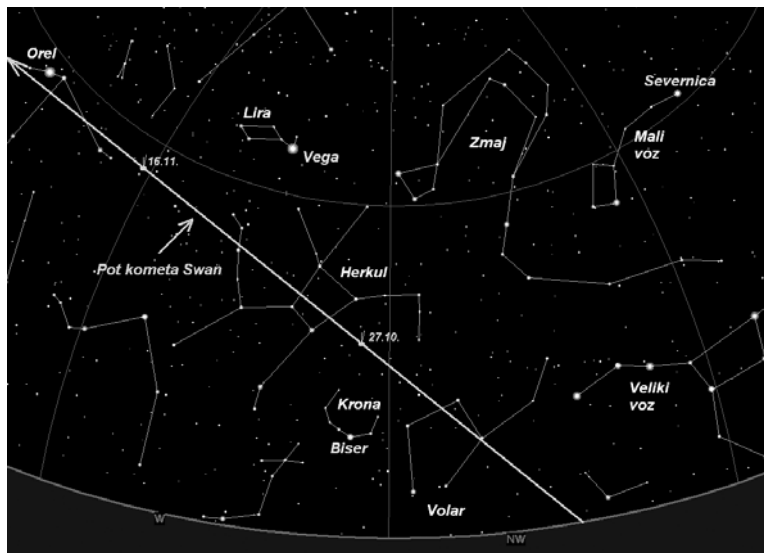

Komet Swan

Komet Swan je odkrila Nasina kamera SWAN, nameščena na satelitu SOHO, ki spremlja in raziskuje sončev veter, sliko pa v živo prenaša prek interneta (<http://sohowwww.nascom.nasa.gov/>). Junija je komet letel ravno skozi zorno polje kamere tega satelita. Naloga satelita SOHO je sicer opazovanje aktivnost Sonca, vendar je včasih "uporaben" tudi za odkrivanje kometov, ki letijo blizu Sonca. Tudi sami lahko pobrskate po junijskih arhivih na tej strani.

Komet Swan pa ni zanimiv le zato, ker ga lahko opazujemo prek interneta, ampak je v zadnjem času celo eden svetlejših kometov, ki so lepo vidni že z daljnogledom. Komet je v oktobru in začetku novembra najbolje viden, saj prav zdaj potuje najbližje Zemlji. Komet ima hiperbolično tirnico, kar za razliko od parabolične pomeni, da gre za nepovraten komet. Komet, ki ga Sonce s svojo gravitacijo vleče v svojo bližino, sestavljata led in kozmični prah. Zaradi sončnega vetra, ki snov s kometom odnaša v vesolje, komet dobi svoj značilen rep. Rep je vedno obrnjen stran od Sonca, tudi takrat, ko se od njega oddaljuje.

Komet Swan lahko fotografiramo z običajnim fotoaparatom. Tudi če nimamo pri roki teleskopa, nam bo objektiv fotoaparata ob daljšem času osvetlitve ujel celo mnogo več kot daljnogled. Seveda pa moramo imeti fotoaparat na ustreznem podstavku, tako da se v času osvetlitve ne bo premikal. Predlagam, da je čas osvetlitve med 10 in 30 sekundami, odvisno od povečave, zaslonka naj bo odprta do konca (2,4 ali bolj), tip filma pa naj bo čim bolj občutljiv (400 ASA ali več). Pozicije komete ne bo težko določiti, saj so blizu zvezde Velikega voza ter najsvetlejša Vega, ki jih vsi dobro poznamo. Skica kaže položaj zvezd na zahodu zvečer, takoj po Sončevem zahodu. Komet se giblje po poti, ki je označena na skici, vsak dan pa ga najdemo rahlo bolj proti jugu (levo) glede na sosednje zvezde. Z nekaj eksperimentiranja lahko posnamete lepo fotografijo komete med zvezdami.

Pot komete Swan v začetku meseca novembra med zvezdami severnega neba. Komet je viden z daljnogledom ali teleskopom. (skica: PK)

Na sliki je komet Swan, posnet konec septembra 2006. (slika: www.astrostudio.at/Astrofotos/astrofotos.php?k_id=69)

STRAN ZTS

Razpis za člane skupine za promocijo stoletnice skavtstva v Sloveniji

Komisija za odnose ZTS z javnostmi vabi zainteresirane posameznike in skupine v **skupino za promocijo stoletnice skavtstva v Sloveniji**.

V letu 2007 praznuje Svetovna organizacija skavtskega gibanja (WOSM) stoletnico. Zveza tabornikov Slovenije je kot nacionalna skavtska organizacija polnopravna članica te organizacije od leta 1994, zato je to tudi naše praznovanje.

Stoletnica skavtstva in aktivnosti ob stoletnici so odlična **priložnost za Zvezo tabornikov Slovenije**, da z ustrezno promocijo v Sloveniji promovira taborništvo, Zvezo tabornikov Slovenije, taborniške vrednote in načela in nas tako naredi prepoznavne v širšem slovenskem prostoru.

Za sodelovanje v skupini iščemo visoko motivirane in strokovno usposobljene **člane, ki so pripravljeni in sposobni** pripraviti ustrezen plan promocije, komunikacijsko strategijo ob stoletnici in tudi zasnovo posameznih promocijskih aktivnosti v letu 2007. Skupina bo s svojim predstavnikom sodelovala tudi v organizacijskem odboru stoletnice skavtstva v Sloveniji.

Pričakujemo torej, da imate:

- motivacijo za delo v skupini ali v posameznem projektu skupine,
- znanja in/ali izkušnje s področja promocije, odnosov z javnostmi, trženja, tržnega komuniciranja,
- na razpolago vsaj dva dni na mesec za aktivno sodelovanje,
- ideje za odmevno promocijo stoletnice skavtstva v Sloveniji.

S sodelovanjem v skupini **boste pridobili** izkušnje, lahko se boste s sodelovanjem z drugimi naučili tudi novih stvari, vsekakor pa bo to za vas referenca in potrditev vašega znanja tudi v praksi na nacionalnem nivoju.

Nudimo vam:

- izkušnje, znanje, reference,
- odprte roke pri delu v skupini ali posameznem projektu skupine,
- povrnitev stroškov za sodelovanje v skupini.

Zainteresirane posameznike in skupine vabimo, da **do 30. novembra 2006 pošljejo prijave** z motivacijskim pismom in kratkim življenjepisom na naslov Zveza tabornikov Slovenije, Komisija za odnose ZTS z javnostmi, Parmova 33, 1000 Ljubljana, ali na e-naslov amerikanec@rutka.net. Na e-naslovu amerikanec@rutka.net lahko zainteresirani dobijo tudi dodatne **informacije**.

S potencialnimi člani skupine bomo opravili razgovor in sklenili pisno medsebojno zavezo za sodelovanje.

**Načelnik za odnose ZTS z javnostmi,
Aleš Skalič - Amerikanec**

Razpis ZNOT 2006

Letošnje tekmovanje bo potekalo v noči z **2. na 3. december 2006**, pri **Osnovni šoli Marije Vere v Kamniku**. Zbor ekip bo ob **16.30** pred Osnovno šolo Marije Vere. Za vse tekmovalce bo možna nočitev na šoli, kar pa morajo ekipe ob prijavi izrecno navesti.

Petčlanske ekipe bodo tekmovali v treh kategorijah: **GG, PP in grče**. Vsako dekle v ekipi prinese bonus točke. Vse ekipe morajo imeti s seboj primerno opremo za orientacijski pohod, potrebščine za risanje skic in copate za v šolo. Za tiste, ki prespijo, pa sta spalka in armafleks nepogrešljiv kos opreme.

Rok prijav, ki velja s plačilom štartnine, je do **sobote, 25. 11. 2006**. Prijave ekip zbiramo na e-poštnem naslovu znnot.prijave@email.si, **skupaj z dokazilom o plačani položnici**. Štartnina znaša **6000 SIT (25 €)** na ekipo (organizacijski stroški - nagrade, večerja, zajtrk, karte, prenočevanje, našitki). Poravnate jo lahko na TRR: 18300 - 0012196070 (Banka Domžale); namen nakazila: ZNOT; prejemnik: RST Domžale, p. 49, 1230 Domžale.

Po izteku roka prijav sprejemamo le prijave ekip do zapolnitve prostih mest, štartnina po tem datumu pa znaša **9000 SIT (38 €)**. Organizator si v primeru prevelikega števila prijavljenih ekip pridržuje pravico skrajšati rok prijav. Plačila štartnin in prijave na dan tekmovanja niso mogoče.

Več informacij o tekmovanju lahko dobite na strani <http://znnot.rutka.net> oziroma na e-naslovu omahna.maja@email.si ali na telefonu **031 594 923 (Maja)**.

**Za RST, vodja tekmovanja
Maja Omahna**

IMETI VOD GG

Kakšen je učinkovit tim?

Kot smo obljubili, nadaljujemo s temo o timskem delu in delovanju tima. Tokrat se bomo poglobljeje spoznali z elementom učinkovitosti skupine s skupnim ciljem. Ta vsekakor narašča s časom, ki ga skupina preživi skupaj, se spoznava in odkriva tako dobre kot slabe lastnosti.

POZNAVANJE CILJEV

V prvi vrsti je zelo pomembno, da ima vodnik do svojih članov jasna in realna pričakovanja. Predvsem je pomembno skupinsko oziroma skupno oblikovanje ciljev. Ob tem pa naj skupina s svojim delovanjem zadovoljuje tako individualne kot skupinske potrebe.

KOMUNIKACIJA

Odnosi znotraj skupine so idealnotipsko gledano odprti in odkriti. Člani dopuščajo razlike v stališčih, interesih in željah, vendar se hkrati zavedajo skupnega cilja. Da bi bil tim učinkovit, je treba zagotoviti svobodo izražanja ali, bolje rečeno, okolje za sproščeno in odkrito komunikacijo. Vedno je dobrodošla konstruktivna kritika, tako za tistega, ki jo prejema, kot tistega, ki jo daje. Komunikacija nedvomno temelji na medsebojni pomoči oziroma skupnem reševanju konfliktov.

SPOŠTOVANJE IN SODELOVANJE

Ta točka vključuje prispevek znanja in posameznikovih sposobnosti. Zavedanje, da so pripravljeni prispevati tudi drugi, vodi v zavedanje, da moramo nekaj prispevati tudi sami. S tem pa se naučimo pristajati na razlike, dopuščati napake sebi in drugim, aktivno poslušati ter sprejemati drugačnost mnenj, nazorov in idej.

OPTIMALNA PRODUKTIVNOST

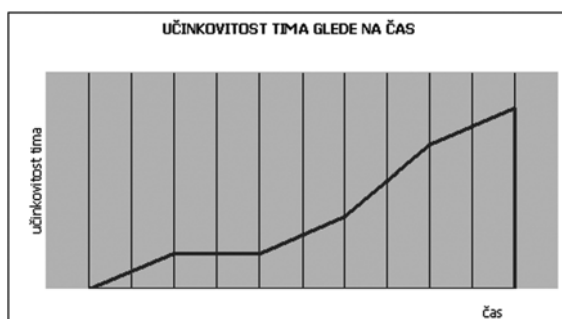
Vodnik jo lahko doseže na več načinov. Včasih preko metode, ki jo uporablja, drugič preko načrta ali koncepta (prepletanja večih metod oziroma pristopov, načinov dela). Tu veliko vlogo igra odločnost, ki naj bi jo vodnik posedoval, ta pa se odraža v doseganju tega, da pri delu sodelujejo vsi člani voda, saj le tako vsak član dobi priložnost izraziti - sebe.

PRILAGODLJIVOST IN MOTIVACIJA

Gre verjetno za največjo in za nekatere tudi najtežje osvojljivo vodniško veščino. Treba je namreč stalno spodbujanje ustvarjalnega mišljenja vseh članov. Priporočljivo je nešablonsko delovanje, ki v načinu vodenja upošteva različne značilnosti situacij in različne profile posameznikov.

ETIKA IN MORALA

Učinkovit tim je aktiven, pripravljen na nove izzive in izkušnje, odprt za dobronamerno kritiko in vedno pripravljen pomagati drugim. Ne smemo pozabiti na ustrezno delovno in ustvarjalno vzdušje. Od tega je odvisno počutje slehernega člana v vodu, njegova motiviranost in gradnja medosebnih vezi.

Naslednjič pa nekaj malega o stopnjah razvoja tima.

Uživajte v delu - to je edini recept za uspeh!

Pomlajena ekipa znanih voditeljev

"Povejte članom in njihovim staršem, da so lahko veseli, da so taborniki v Ljubljani," je dvoumno končal svojo presenetljivo kratko oceno mandata vodstva Mestne zveze tabornikov Ljubljana (MZT) Aleš Posega, dosedanji in novi starešina. V sredo, 25. oktobra, je volilni zbor starešin in nekdanjih članov organov MZT skoraj soglasno podprl mandate novi ekipi, ki bo vodila mestno organizacijo 16 rodov s 1800 člani še dve leti.

Načelnik MZT bo še tretjič zapored Miha Maček. "Z organizacijo desetletnice MZT, ki je bila največja prireditev vseh nevladnih organizacij, smo potrdili naše dobro delo. Bili smo eno najbolj aktivnih območij v celotni Zvezi tabornikov Slovenije, uspešno vse več sodelujemo tudi z drugimi nevladnimi organizacijami," je povedal Maček, ki se je ob tej priložnosti zahvalil vsem, ki so pomagali k uspešnemu delu MZT v zadnjih dveh letih.

Načelniki posameznih področij so nato predstavili načrte. MZT naj bi v tem mandatnem obdobju le dobila svoje prostore, v katere bi spravila arhiv in bi ji omogočali redne sestanke ter tudi s tem povečala neodvisnost na področju financiranja in izobraževanja. Radi bi obdržali dobre odnose z mestom, posodobili vodniški tečaj MČ in bolj uveljavili mednarodne aktivnosti. Po mnenju načelnikov se je treba ob tem še pogostejše pojavljati v medijih in najti še več povezav do sorodnih nevladnih organizacij.

Mandat MZT 2002-2006 na kratko:

- 7750 udeležencev 15 programskih akcij MZT. Aktivno je njih sodelovalo 3970 tabornikov, 800 obiskovalcev sta imela Feštivala, 2800 ljudi je bilo na koncertu v Križankah.
- 271 tabornikov se je udeležilo 14 izobraževalnih akcij.
- 78-odstotna je bila udeležba na načelništvih.
- 70 medijskih objav zaradi zanimivih aktivnosti in boljšega komuniciranja z javnostmi.
- MZT je izdal svoje tiskovine, čestitke, letak, priznanja in odlikovanja.
- Z Mestno občino Ljubljana smo sodelovali na reševalni vaji in ob proslavi 60. obletnice osvoboditve mesta. Leta 2005 smo prejeli plaketo mesta, letos pa še posebno priznanje ob desetletnici.

Seznam novih članov IO MZT:

starešina MZT	Aleš Posega
načelnik MZT	Miha Maček
načelnik za podporo	Tine Klajder
načelnica za finančno materialne zadeve	Polona Žehelj
načelnik za program	Janez Kumše
načelnica za vzgojo kadrov	Urša Novak
načelnica za odnose z javnostmi	Nadja Cirar
član IO MZT	Grega Milčinski
član IO MZT	Marjan Hrovat
članica IO MZT	Urška Bergant
člani nadzornega odbora MZT	Rade Pribakovič Andrej Lozar Miroslav Vičič
člani disciplinske komisije MZT	Rok Kumar Dušan Kulovec Jure Brankovič

Nina Kušar

Mednarodna stran

Kaj se nam obeta v bližnji in malo manj bližnji prihodnosti?

POMORŠČAKI POZOR!

Danski skavti vabijo na nepozabno morsko dogodivščino, ki se bo odvijala v bližini Copenhagna, **med 25. julijem in 1. avgustom 2007**. Jadranje po morjih, kjer so včasih pluli Vikingi, je le eden od razlogov, zakaj bi se udeležili **S 007**.

Kje: Frederikssund, mesto 40 km severozahodno od Copenhagna.

Cena: 1050 danskih kron (140 €).

Udeleženci: 800 jih pričakujejo, starih nad 12 let, ki razumejo dansko ali angleško in lahko preplavajo 200 metrov.

Prijave: do 11. novembra 2006 (prijavnica na spletni strani).

Info: www.dds.dk/007 ali lotte.moelbak@skolekom.dk.

EVROPSKA SKAVTSKA KONFERENCA

Evropska skavtska konferenca, ki jo ZTS pripravlja v sodelovanju z ZSKSS, bo potekala **med 5. in 11. majem 2007 v Portorožu**. Pričakujemo približno 500 delegatov iz 43 držav.

Prvi sestanek organizacijskega odbora je že za nami, a ni še prepozno, da tudi **TI** postaneš del tega pomembnega dogodka. S svojo pomočjo pred, med in/ali po dogodku boš pomagal, da se slovenski skavti in taborniki predstavimo kot izvrstni organizatorji, spoznal boš veliko novih prijateljev in se imel zagotovo lepo.

Organizatorji so (glede na svoje želje) razdeljeni v ekipe, ki bodo skrbele za: program, administracijo, logistiko, marketing in PR ter finance.

Pridruži se nam na domačem dogodku leta!

Za več informacij piši na tomaz.strajnar@guest.arnes.si.

JAMBOREE 2007

Vse naše poti
vodijo na
JAMBOREE!

Kostanjev piknik idrijskih tabornikov

Idrijski taborniki smo se v soboto, 21. oktobra, zbrali na že tradicionalnem krtkovem kostanjevem pikniku na Pšenku. Zbralo se nas je kar nekaj. Od najmlajših murnov pa vse do grč. Za en dan so se taborniki odločili postati tudi nekateri starši. Starejši so poskrbeli za topel čaj in kostanje, mlajši pa so se preizkusili v orientaciji,

lokostrelstvu in izdelovanju bivaka iz naravnih materialov. Med aktivnostimi smo si čas krajšali še z igranjem velikanskega tabornika ne jezi se in twistrom. Preživeli smo lep taborniški dan, pa čeprav nam je malce ponagajalo vreme.

Maša, RSK Idrija

Od rodov

Tema meseca

Vodniški tečaji - so potrebne spremembe?

Zgodba statističnih podatkov

Matjaž Jesenšek - Jess

Isti konec tedna kot izide svež novembrski Tabor, se bodo na posvetu sestali člani Komisije za vzgojo in izobraževanje (KVIO), kjer bodo med drugim pozornost posvetili tudi vprašanju vodniških tečajev. Dandanes vodniške tečaje, v primerjavi z inštruktorskimi, ne izvaja stalna ekipa na t. i. državni ravni, ampak tečaji potekajo na nižjih ravneh (organizatorji so različna območja, mestne zveze, rodovi). Zato imamo tudi več različnih pristopov, načinov izvajanja in vsebin ter tudi interpretacij uspešnosti vodniških tečajev. Nekateri so bolj cenjeni kakor drugi, vendar pa je bolj kot sestavljanje lestvice "top" vodniških tečajev smiselno postaviti vprašanje, ali je napočil čas, da spremenimo vsebino vodniških tečajev. Pri tem naj nas ne vodijo različni delni interesi, ampak prihodnost organizacije, ki bo v marsičem odvisna ravno od (najbolj) pravilno zastavljene politike na tem področju.

Aleš Cipot

Ko pogledam statistiko vodniških tečajev, me nekako preplavijo mešani občutki. Mešani predvsem zaradi moje zgodovine in trenutnega dela v taborniški organizaciji. Vesel sem, da smo uspeli v organizaciji izpeljati nekaj kvalitetnih vodniških tečajev in da smo imeli dva samostojna in zgolj tematsko usmerjena tečaja za vodnike GG.

V letu 2006 smo usposabljali 176 novih vodnikov. Statistični podatki in tale komentar ne vključujejo vodniškega tečaja Celjsko-zasavskega območja, ki ravno v času mojega pisanja poteka na Skomarju in na njem sodeluje 25 udeležencev. Končni deleži so torej malo višji od tukaj napisanih.

V letu 2006 smo usposabljali 128 vodnikov MČ in 23 vodnikov GG. V razpredelnici lahko tudi razberemo, kateri rodovi so usposabljali vodnike. Ob tem dejstvu postanem malce žalosten. Predvsem z vidika, da smo v celotni ZTS letos usposabljali vodnike samo 27 od 88 rodov, ki so vključeni v našo organizacijo. Statistično gledano je to 30,7 % vseh enot. Če upoštevamo samo trenutno registrirane rodove, ki jih je 61, se delež dvigne na 44,3 %. Ampak želim pokazati širšo sliko, da ni vse v redu. Zaradi tega deleža sem zaskrbljen, ker nakazuje upadanje usposabljanja. Ni mi všeč razmerje med MČ in GG vodniškimi tečaji in s tem me posledično moti razmerje udeležencev, ki je skoraj 6:1 v korist MČ tečajev. Še vedno smo vsi skupaj preveč osredotočeni na otroke in ne na mladino. In če bomo tako nadaljevali, potem mislim, da ne bomo uspeli zaustaviti upadanja članstva med GG-ji in PP-ji. Ampak to so že besede za kakšno drugo debato in priložnost. Dejstvo pa je, da vodniški tečaji na samo štirih območjih ne pomenijo ravno vzpodbude za rast in kvalitetnejše delo v organizaciji.

Vodniški tečaji 2006

VODNIŠKI TEČAJ	ORGANIZ.	ŠT. UDEL.	PRISOTNI RODOVI	OPOMBA (tečajnikov)
Za MČ	RJZ Velenje	47	RJZ, RHP, RaR, RSK, RHV, RKJ, RJS, RJŠ,	Od tega RJZ - 36
Za MČ	MZT Ljubljana	36		
Za MČ	RPG Šoštanj	24	RPG, RMT	RPG - 23
Za MČ	ZTO Kranj	21	RJŠ, RKJ, RSR, RMB, RSŽml, RSO, RMV, KR, RUP	RJŠ - 4 RMV - 9
Za GG	MZT Ljubljana	17	RHV, RPK, RR, RS, RaR, RDV, RAJ, RSV, RDK, RKJ, RKV	RDV - 5
Za GG	ZTO Kranj	6	RMV, RKJ, KR	
SKUPNO ŠTEVILO VSEH UDELEŽENCEV: 151				

Matjaž Jesenšek - Jess, načelnik za vzgojo in izobraževanje kadrov ter delo z odraslimi v ZTS

Danes so dovoljene sanje, jutri je nov dan

Mnogokrat naletim na vprašanja in dileme, ali smo se pravilno odločili, da organizacijo vodniških tečajev (VT) izvedejo območne organizacije, občinske organizacije in rodovi sami. In tako se krešajo mnenja, da s tem, ko ni več organiziranega tečaja s strani krovne organizacije, nekateri vodniški tečaji tudi izgubljajo na kvaliteti. Mislim, da izgubljam na kvaliteti zaradi popolnoma drugih vzrokov in ne zaradi organiziranja VT-jev po območjih.

Najprej se je treba v celotni organizaciji odločiti, kdo je odgovoren za vzgojo mladih. Ali je to vodnik ali načelnik. Jaz trdim, da mora vzgojni proces voditi načelnik družine ali načelnik rodu (če gre za majhen rod, ki nima oblikovanih družin), vodnik pa je izvajalec. Vodnik naj skupaj z načelnikom na podlagi vrednotenja, ki ga vodi načelnik, oceni, kje so člani voda in tudi sam vodnik napredovali, vzgojni proces pa planira načelnik.

Tu pa pride od prvega kratkega stika. Ker imamo v organizaciji kombiniran sistem vzgojnega procesa je potemtakem prihajalo tudi do nekakšnih podvajanj tem s tečaji za načelnike družin.

Osebnost sem prepričan, da vsi posamezniki, ki planirajo in izvajajo vodniške tečaje, delajo po svojih najboljših močeh in da to delajo na tak način, kot so se naučili oziroma znajo. Tu pa sem sam naletel na vprašanje, ali je to dovolj za bolj kvalitetno delo v organizaciji in njeno rast.

Prepričan sem, da v celotni organizaciji delamo napako, ker novačimo nove člane že pri MČ in posledično s tem tudi organiziramo osnovne VT-je za vodnike MČ in potem oblikujemo neke dodatne module za vodnike GG. Moje mnenje je, da bi moralo biti ravno obratno. Da bi morali največ energije in znanja posvetiti ravno veji GG in PP. In da bi posledično osnovna vodniška znanja prilagodili delu s to starostno vejo.

Na tem področju vidim največ izzivov. Zakaj GG? Zato, ker 11 letnik že razmišlja s svojo glavo in se sam odloča, kaj bi rad počel. In če se posameznik sam odloči, da bo sodeloval, je potem verjetnost večja, da ta posameznik ostane v naši organizaciji dalj časa, ne pa da se nam dogaja največji osip ravno na prehodu MČ v GG.

Da bomo to dosegli, moramo najprej skupaj stakniti glave in se dokončno dogovoriti, kdo vzgaja. Na podlagi te ugotovitve bomo zelo lahko prišli do enotne vsebine vodniških tečajev, metode pa tudi prilagodili danim vsebinam. Metode na vodniških tečajih morajo biti take, da se bodo vodniki naučili izvajati taborniški program, ne pa planirati in načrtovati programa. V vsem tem vidim izziv za celotno organizacijo in zelo močno rdečo nit, ki bi nas povezala skupaj in bi prenehali s stopicanjem na mestu, kot sem dostikrat zasledil v raznih razmišljanjih v tej naši ZTS.

Zaradi aktualnosti še enkrat objavljamo Amerikančev kolumno, ki je bila objavljena v marčevski številki Tabora.

Aleš Skalič - Amerikanec, načelnik za odnose z javnostmi v ZTS

Vod in vodnik

"... Četa dečkov je bila razdeljena v "vode" po pet, pri čemer je bil najstarejši deček vodnik. Taka organizacija je bila skrivnost našega uspeha. Vsak vodnik je bil v celoti odgovoren za ravnanje svojega voda, ves čas v taboru in izven njega. Vod je bil celota za delo in igro in vsak vod je taboril na ločenem kraju ..."

(Robert Baden-Powell)

Vodov sistem je značilnost taborništva in eden od bistvenih elementov taborniške - skavtske metode. Ker je vodov sistem poleg vzgojnega pomena, ki ga ima za organizacijo, tudi organizacijska oblika, je pogled na vodov sistem in vodništvo vsaj dvojen.

Nekateri bi želeli odrasle vodnike, na katere bi lahko prenesli polno odgovornost za delo voda, vključno z odgovornostjo za vzgojno delo v vodu. Drugi zagovarjajo mlade vodnike, ki so odgovorni za vodenje voda, za vzgojno delo v vodu pa je odgovoren načelnik družine. Pa še drugačne kombinacije so možne in imajo svoje zagovornike.

Obe varianti imata svoje prednosti in svoje slabosti. Prednost odraslih vodnikov je vsekakor njihova 'zrelost' in pravna sposobnost prevzemati odgovornost za svoja dejanja. Slabost je, da je starostna razlika precejšnja, kar vpliva na to, koliko ti vodniki potem razumejo mlade, ki jih imajo v vodu.

Prednost mladih vodnikov je to, da zelo dobro poznajo mlade, ki jih vodijo. Istočasno tako mlade na najboljši možni način učimo odgovornosti in taborniške metode. Vendar pa takšen vodnik rabi veliko več spremljanja in pomoči načelnika družine.

Žal se nam velikokrat zgodi napačna kombinacija teh dveh sistemov. Tako imamo mlade vodnike, od katerih pa pričakujemo odgovornost odraslih in znanje načelnikov pri planiranju vzgojnega dela v vodu. Pristop, ki mnoge mlade odbija, posledica pa je pomanjkanje mladih, ki so pripravljeni biti vodniki. In, seveda, zmanjševanje števila članov v organizaciji. Razloge pa velikokrat iščemo drugje - v družbi, vrednotah mladih, v neodgovornosti mladih.

Vzrok za napačno kombinacijo pa je, žal, velikokrat pri načelnikih. Ti niso pripravljeni, usposobljeni ali sposobni planirati vzgojnega dela v vodih in družinah. Pomanjkljivo je tudi njihovo znanje na področju kadrovanja v družini oziroma rodovih. Pomoč vodnikom večinoma zmanjšajo na spremljanje števila članov in reševanje problemov, ko ti že nastanejo. Velikokrat se zadovoljijo s slabim delom v vodu, z izgovorom: "Da le nekaj počnejo, lahko ne bi delali nič."

Tak pristop pelje k temu, da bomo sčasoma postali 'varovalna' namesto vzgojna organizacija. Bomo pač opravljali prostovoljno službo brezplačnega varstva mladih v popoldanskem času.

In če vemo, da so tečajniki na tečajih za vodje enot (popularno 'inštruktorji') vedno mlajši, se začarani krog lahko zavrti.

Smo ga pripravljeni zaustaviti?

Grega Milčinski - Lipe,
pomočnik načelnice za
izobraževanje MZT

Vodniški tečaj - znanje ali zabava?

Kaj vse bi moral vodniški tečaj dati udeležencu? Znanje o vodenju skupine otrok, organizaciji akcij, razvojni psihologiji, metode podajanja vsebine, praktično taborniško znanje, kreativnost ... Vse to, kar se študentje pedagoške fakultete učijo štiri leta, bi mi radi podali v desetih dneh, in to mladostnikom, ki so ravnokar zaključili osnovno šolo. Dajmo se sprijazniti, da to ne gre. Največ, kar lahko dosežemo, je, da bodočemu vodniku predstavimo stvari, ki so pomembne in nakažemo, kako se tega lotevati. Naučiti se bodo morali sami prek prakse v prihodnjih letih in v sodelovanju z drugimi, izkušenejšimi vrstniki. Tu lahko vodniški tečaj precej pomaga - če uspemo ustvariti skupino vrstnikov iz različnih rodov ali celo območij, ki se tekom dogodka toliko zblizajo, da se dobivajo tudi kasneje, med letom, smo zmagali. Ne gre samo za izmenjavo informacij, ampak za mnogo več. Mislim, da večina novepečenih vodnikov nima voda zaradi izrednega veselja, ki ti ga povzroča dajanje sebe drugim, ampak zato, ker si na tak način ustvarijo določeno mesto v organizaciji, mesto med svojimi prijatelji (da ne bo pomote - s tem ni nič narobe, še veseli smo lahko, da smo taborniki sposobni energijo družbe osredotočiti v takšne cilje). Če bo v tej družbi zelo dobro vzdušje, vzdušje, kjer je vodenje voda pomembno, se bodo vodniki potrudili in njihovi vodi bodo prosperirali. Če pa vlada apatija in je vod samo še ena obveznost, leta ne bo uspeval. Vodniku se ne bo dalo niti pridobiti informacij o odhodu avtobusa, kaj šele, da bi se pomajal in iskal ideje za dobro izvedbo sestanka. Mislim, da rodovi ne smejo kriviti vodniških tečajev, češ da se še organizacije akcije ne naučijo, ampak morajo razmisliti, kako vzpostaviti v rodu željo po uspešnih vodih, kako vzbuditi zdravo tekmovalnost med vodi. Če jim to uspe, se bodo njihovi otroci udeleževali tekmovanj, v nasprotnem primeru pa se bodo pritoževali, da so discipline mnogobojna že za časom.

Torej, da se vrnemo k tečaju - če jim uspe ustvariti nepozaben teden in pol, dogodek, ki bo živel v vodnikih in iz katerega bodo lahko črpali motivacijo za svoj trud, je bilo že veliko narejeno. Naslednji cilj je formiranje družbice iz večih rodov, ki bo omogočila vodnikom, ki v svojem rodu nimajo dovolj vrstnikov, da najdejo sebi podobne, s katerimi bodo "tekmovali". Vodniški tečaj mora ojačevati to družbo, dokler ne postane samozadostna. To lahko naredi z organizacijo dogodkov kot so srečanja ali pa, še bolje, z organizacijo neke skupne akcije, kot je to zastavil ljubljanski GG tečaj. Samo znanje, ki ga tečaj podaja, je seveda pomembno, mora pa biti tem bolj direktno uporabno. Če pa lahko udeleženci dobijo še ravno pravo merico idej, ki jih z uporabo prej omenjenega znanja tečajniki povežejo z vsebino, tako da jih lahko potem - ideje namreč - naprej razvijajo, delijo s svojimi vrstniki in preskušajo na vodu, no, potem smo že tam.

Emil Mumel, načelnik celjsko-zasavskega območja

Vodniški tečaj

Vsako leto, ko se septembra prične novo taborniško leto, pričnem razmišljati, ali vodniški tečaj ja ali ne?

In na koncu se spet odločim za ja, saj naša organizacija potrebuje vodniške tečaje.

Vodniške tečaje sem pričel izvajati že daljnega leta 1982. Od takrat dalje se z njimi bolj ali manj ukvarjam vsako leto. Poizkušal sem že vse variante, od tečaja na taborih do samostojnih taborjenj, od vikend variant do tečaja med jesenskimi počitnicami. Na tečajih se je izmenjalo veliko tečajnikov. Tečaji so bili zelo različno obiskani, od tistih s samo 14 tečajniki pa do tistih s 63 tečajniki.

Bolj ali manj imam srečo tudi s predavatelji, saj mi rade volje priskoči na pomoč vsak, ki ga prosim. V glavnem so to sami izkušeni taborniki, ki so vsi inštruktorji I. ali II. in celo III. stopnje.

Ves čas se na tečajih ukvarjam s problemom literature - kaj ja in kaj ne. Navadno pa vsak načelnik za program, s pomočjo še nekaterih, določi, katero literaturo bomo dali tečajnikom.

Potem se spet srečamo s problemom tem, ki so primerne za tečajnike. Pa je bil izdan taborniški priročnik z vsebinami in navodili za vodniške tečaje. Oblikovala se je komisija, v kateri smo združili vse programe vodniških tečajev, teme in vsebine ter določili metode in oblike. Vsa stvar je kar lepo zaživela in se lepo utekla. Nazadnje je bilo vse skupaj usklajeno leta 2001. Spet so bile na vrsti volitve in nov načelnik za program, za katerega stara literatura ni več dobra, meni, da jo je treba zamenjati, narediti nekaj novega. Veliko se je govorilo na posvetih, srečanjih načelnikov... Naredilo se pa ni nič.

Uporabljam še kar stare oblike in načine dela. Se kar dobro obnesejo, pa saj so potrjeni s strani programske komisije.

In je tečaj izpeljan. Domov odhajajo zadovoljni tečajniki in mentorji. Pospravim stvari nazaj v omaro in jih shranim za eno leto.

Vmes pa zaveje nek nov veter. Kar naenkrat je tečaj med jesenskimi počitnicami, ki je bil prej skoraj nepriznan in se rezultatov ni upoštevalo ne za preteklo leto ne za prihajajoče, velecenjen in spoštovan. Celo nekateri v pisarni so se potrudili in na svojo pest pričeli s pobudami in vabili.

In karavana gre dalje.

Po že ustaljenih tirnicah, spet prijave za tečaj zadnji teden, nekaj opovedi dan pred tečajem, nekaj tečajnikov sploh ni. Takšen je pač naš odnos do stvari v naših vrstah. Kje je naša odgovornost?

Tečaj steče, literaturo dobimo, na polovici ugotavljam, da so tečajniki dobri in da so trenutno dobro razpoloženi.

Mislim, da tečaj v jesenskem času mora biti.

V nedeljo se bomo poslovili, imeli bomo 25 novih vodnikov. Jih bodo v rodovih znali usmerjati naprej? Jim bodo nudili pomoč?

Čez eno leto bom spet razmišljal: Ali tečaj ja ali ne? Upam, da ne bo vmes kakšnega viharja, kašen vetrič pa naj le popiha. Stare mačke vprašajte, kako se zaščititi pred vetričem, da odgovorni ne boste izumljali novih idej in si preveč belili glave. Saj tudi izkušnje nekaj veljajo.

Pa uspešne vodniške tečaje vam želim.

Urša Novak, načelnica MZT za izobraževanje
Urška Bergant, vodja GG tečaja MZT

Vodniški tečaj MZT Ljubljana

Urška Bergant

Mestna zveza tabornikov (MZT) Ljubljana vsako leto proti koncu avgusta izvede vodniška tečaja za MČ in GG vodnike. Izobraževanje za vodnike ima v taborništvu zelo velik pomen, saj rodovi za svoje delovanje potrebujejo največ vodnikov. Tako tudi v MZT Ljubljana organiziramo oba vodniška tečaja, ki poskušata zadostiti potrebam rodov. Tečaja se med seboj razlikujeta tako v programu kot v uporabljenih metodah in oblikah dela.

Delo z MČ temelji na igri

Delo na MČ vodniškem tečaju MZT poteka tako, da so tečajniki razdeljeni v vode, ki jih vodita po dva mentorja skupaj. Mentorja predavata različne teme (vodnik, vodov duh, vodova simbolika, komunikacija in reševanje konfliktov, šege in navede, obveščanje in propaganda, pridobivanje članov, prvi sestanek, igra kot metoda dela in druge oblike dela z vodom ipd.), ki jih bodo bodoči vodniki potrebovali za kvaliteto delo z vodom.

Poleg teoretičnega dela pa se trudimo, da bi bil tečaj kar se da praktičen. Tako vsak tečajnik izvede en vodov sestanek, ki ga načrtuje tekom tečaja, in en sestanek, ki vsebuje ročno delo, vezano na veščino. Ostali tečajniki pri sestanku sodelujejo kot člani.

Poleg sestankov bodoči vodniki načrtujejo tudi vodov izlet, in sicer tako, da hodijo od točke do točke, kjer pridobivajo različne informacije (o odhodih vlakov, avtobusov, cenah različnih storitev, mnenje načelnika itd.). Načrtovani izlet morajo med letom tudi izvesti.

Na tečaju izvajamo tudi seminar za sodnike na mnogobojih, kjer večino panog tudi praktično izvedemo.

Pred večeri imamo večerne delavnice, na katerih udeležba ni obvezna, je pa priporočljiva. Delavnice pripravijo mentorji ali pa tečajniki.

Tečajniki in mentorji aktivno sodelujejo tudi pri večernem programu. Foto: Blaž Verbič

Na teh večernih delavnicah se izvajajo različne stvari - od različnih iger, kot so mafija in zofa, do različnih ročnih del, zanimivih debat ipd.

Posebnost tečaja je tudi ta, da je vsak tečaj tematsko obarvan. Letos je bila tema 1001 noč, lani smo bili Škoti. V okviru teme imamo vsak dan različne igre, pri katerih vodi med seboj tekmujejo, tematsko pa so naravnani tudi nekateri večeri, pri katerih si prizadevamo, da bi bili tečajniki kar se da aktivni in si pridobili izkušnje tudi na tem področju.

Za GG-je je pomembna dogodivščina

Ko smo oblikovali program za MZT GG vodniški tečaj, smo izhajali iz profila povprečnega GG vodnika. Katera znanja in spretnosti potrebuje vodnik za delo z GG vodom? In tako smo sestavili program, ki vsebuje teoretična znanja o GG vodu, GG vodniku, vodovih srečanjih, načrtovanju akcij itd. Večji del programa predstavlja osvajanje praktičnih znanj - pionirstvo, orientacija, nekaj ŽVN-ja in seveda praktično

načrtovanje vodovih akcij. Vse teme so predstavljene tako, da tečajniki dobijo osnovno znanje in znanje podajanja teh tem naprej svojim članom. Letos smo kot pogoj za opravljen vodniški tečaj dodali še dejansko izvedbo akcije, ki so jo tečajniki načrtovali na tečaju.

Ker je število tečajnikov omejeno na 20, delo na tečaju ne poteka v vodih, ampak v skupinah, ki se v času tečaja spreminjajo, saj se tako tečajniki med seboj bolje povežejo in spoznajo.

Ves čas tečaja mentorji vzpodbujamo samostojnost tečajnikov in jih pripravljamo na pomembno vlogo GG vodnika, ki skrbi za to, da bodo njegovi člani opravljali vodniške in druge funkcije v rodu ter tako prevzemali odgovornost v taborniški organizaciji. Tako smo v zadnjih dveh letih izobrazili 35 GG vodnikov iz MZT rodov in rodov nekaterih ostalih območij.

Predvideni termin MZT tečajev za leto 2007:

GG tečaj: 10.-17. 8. 2007

MČ tečaj: 19.-30. 8. 2007.

Amerikanec

Kolumni

Boris Mrak

Realnost pričakovanj

Če veliko majhnih ljudi naredi mnogo majhnih stvari, to lahko spremeni svet.

(Škotski pregovor)

Zveza tabornikov Slovenije (ZTS) je danes mnogo šibkejša, kot je bila nekoč. Naj se še tako trudimo, naj se še tako postavljamo izven običajnega življenja, dejstvo ostaja - trendi v družbi vplivajo tudi na našo organizacijo. Staranje prebivalstva (in manj otrok), potošništvo (in razslojevanje, ki pomeni, da imajo nekateri mnogo več kot drugi) ter tranzicija (in z njo povezano 'prevrednotenje vrednot') so pojavi, ki vplivajo tudi na delo in kakovost dela v organizaciji.

Žal je organizacija, ki sebe opisuje kot mlado, kot organizacijo, ki mladim omogoča, da se učijo z delom, tudi na lastnih napakah, na te spremembe slabo reagirala. Ko je bilo treba energijo usmeriti v rodove, se je ukvarjala z nacionalno ravni, ko so bili rodovi močni in samozadostni, je želela spreminjati stanje v rodovih. Obnašala se je kot tanker, ko bi morala biti jadrnica.

Takrat, ko bi se bilo treba poenotiti o tem, kako želimo v prihodnje, se je izgubljala energija v skupinah, ki so pripravljale strategije, pa vizije, pa strateške opcije. Seveda vsaka zase. Kar je pa sploh značilnost organizacijske kulture v organizaciji. Vsak je petelin na svojem gnojišču, pri tem pa nobeden ne opazi, da so ta gnojišča vsak dan manjša, kot sem nekeje zapisal.

Kaj je bil in je še vzrok za te napake? Ne vem. Lahko samo domnevam in razmišljam o vzrokih, ki še danes slabijo organizacijo, ki vplivajo na to, da organizacija ni tam, kjer bi želela, da je - tako strokovno kot po številu članov in vplivu, ki ga ima.

En vzrok je vsekakor ta, da v organizaciji manjka strateškega odločanja. Zaradi preteklih izkušenj so ljudje v organizaciji danes nezaupljivi do vsega, kar se začne na 'strate-'. Pri tem pa glavna napaka v preteklosti ni bila v tem, da bi bili napačni postopki ali rezultati, ampak v tem, da ni noben vodstveni organ strateških rešitev v preteklosti vzel za svoje. Da bi po njih deloval in usmerjal organizacijo. Izvršni odbor (IO) je ravnal v resnici pragmatično in strogo po statutu, kjer je bil definiran kot izvršilni organ, starešinstvo pa tudi ni zmoglo prestopiti v organ, ki bi deloval strateško, in se je raje ukvarjalo z vmešavanjem v izvršilne zadeve.

Drugi vzrok je ta, da smo na področju vzgoje in izobraževanja kadrov izgubili začetni zagon in si čedalje manj prizadevali za odličnost. Ker odličnost zahteva odreknanje in ogromno energije. Kar je v organizaciji malo cenjeno. S področjem vzgoje in izobraževanja kadrov je povezano tudi področje kadrovanja in dela s prostovoljci v organizaciji. Ključni kapital organizacije so ljudje, prostovoljci, za katere pa se zdi, da so najbolj pogrešljivi 'kapital' organizacije. Glede strokovnosti in odličnosti pa še to - tudi po zunanjih sodelavcih na izobraževanjih se ceni izobraževanje. O odločitvi za vzgojni model v organizaciji pa sem že pisal v preteklih kolumnah.

Tretji razlog je organizacijski. Gre za nezmožnost razumevanja organizacijske strukture organizacije. Predvsem območja so tista, ki nikakor ne 'najdejo' svoje vloge v delovanju organizacije. S tem pa je povezano tudi to, da se ZTS velikokrat razume kot odtujen pojem, ki ga sestavlja pisarna ZTS in IO ZTS. Torej deset ljudi, ki so 'krivi', da organizacija ne počne vsega tistega, kar bi želeli in pričakovali.

In če ob vseh teh dilemah vemo še to, da je pomlajevanje v organizaciji pripeljalo do tega, da so vodstva rodov vse mlajša (načelniki in starešine so v povprečju stari nekaj nad 20 let) in da se vse hitreje menjavajo (kjer sploh še najdemo zamenjave), se ne smemo čuditi, da organizacija ni tako 'močna', kot je bila nekoč.

In še en mit za na konec: rešitve teh težav ne morejo biti hitre. Žal ne gre. Temu, da bi te težave, ki so predvsem strukturne narave, 'kropali' s hitrimi rešitvami, je podlegel prejšnji IO ZTS, ki pa ob pomanjkanju podpore 'iz baze' drugih rešitev ni našel. In ni bilo dobro. Upam, da smo se iz tega kaj naučili.

Oh, ta naša vzgoja kadrov

Človek ne bi verjel, da čas tako hitro teče in da je letos v Gozdni šoli v Bohinju potekala že 15. šola za inštruktorje oziroma inštruktorski tečaj. Da, s tako obliko dela in izobraževanjem smo začeli davnega leta 1992. In koliko odpora je bilo takrat pri tem. Kot da so se v tistih časih nekateri bali članov z novimi znanji.

No, po novem naj bi se, kot sem pred kratkim prebral, tem tečajem reklo tečaji za vodje. Konec koncev je vseeno, kako to poimenujemo, je pa res, da mora/jo tečaj/i biti namenjen/i predvsem tistim članom, ki vodijo organizacijo in ki s svojim delom uspešno uresničujejo politiko Zveze tabornikov Slovenije. In znanje, ki naj bi si ga udeleženci pridobili na teh tečajih, naj bi jim pomagalo pri njihovem delu v enotah, področjih in ne nazadnje tudi pri delu v najvišjih organih naše organizacije. Znanje je danes vse bolj pomembno za doseganje kakovosti dela vsake, ne samo taborniške, organizacije. In če smo se kot organizacija opredelili za učečo se organizacijo, potem bi tečaji, ki jih prirejamo, morali biti kar se da kakovostni in sodobni, v skladu z novimi spoznanji in s časom, v katerem živimo. In ne samo to. Tudi vsak član bi si moral prizadevati za stalno pridobivanje novega znanja, kajti znanje danes, v teh turbulentnih časih, vse prehitro zastara.

Pred dnevi sem v Taboru prebral "zanimiv" prispevek o letošnji gozdni šoli, bolje rečeno, pogovor z vodjem letošnje šole za inštruktorje, in priznam, da me je članek kar malo presenetil. Pa da ne bo pomote, ne v pozitivnem smislu, ampak bolj v razočaranju tistega, kar sem prebral. Da se bomo pravilno razumeli, kako naj verjame avtorju in sogovorniku, da je šola za inštruktorje bila "super" v vseh pogledih in da ni bilo nikakršnih težav in problemov pri pripravi in izvedbi šole. Če sam ne bi nekoč bil v njegovi vlogi, bi mu še lahko verjel, tako pa mu ne morem. In ob tem so mi na misel prišla številna vprašanja, na katera pa nekako nisem našel odgovorov. Če smo ob pripravi in izvedbi prvega tečaja za inštruktorje pred 15. leti želeli, da bi to bila zares kvalitetna šola, nekaka "taborniška fakulteta", pa tega občutka danes nimam več. Po vseh teh letih bi verjetno veljalo tudi malo prevetriti in preoblikovati program tečaja. In če želimo, da bi bilo naše izobraževanje prepoznano in priznано tudi od sredine, v kateri delujemo, potem bi morali nujno vključevati priznane strokovnjake. Pa ja ne bo kdo rekel, da jih nimamo. Vrsta tabornikov in prijateljev tabornikov je še kako dobrih na svojih znanstvenih področjih. In zakaj jih ne povabimo k sodelovanju? Morda zato, ker mislimo, da sami znamo vse in to najbolje? Veste, tega pa ne verjamem!

Pa ne samo vprašanje o strokovnjakih, tudi še nekatera druga vprašanja so se mi postavljala in se mi še postavljajo: Ali smo v ZTS dobili nove priročnike kot dodatni rezultat šole (v preteklosti je to bilo)? Je bilo izobraževanje usmerjeno v uresničevanje dolgoročne politike organizacije, ki že nekaj let zapored izublja članstvo? So bili udeleženci na šoli dovolj stari ali smo starostno mejo spustili še za kako leto nižje, samo da smo tečaj lahko izvedli (kaj pa določila novega zakona o društvih in v njem opredeljena odgovornost)? Ali smo v program uvedli novosti, ga posodobili? Ali je po tolikih letih kdo sploh naredil raziskavo, kaj naši kadri potrebujejo, da bodo uspešni pri svojem delu? Ali smo na dodatno usposabljanje poklicali stare inštruktorje? Ali smo jih sploh povabili k sodelovanju (pa ne mislim samo k izvedbi šole, ampak k oblikovanju programa šole)? Smo za njih pripravili kakšno dodatno izobraževanje?

Mislím, da bi sedaj že bil čas, da se naredi revizija vsebine tečaja in da se vrlo vodstvo začne ukvarjati s strateškim managementom, ne pa da ostaja pri aktivističnem delu. Posebno še pri izobraževanju članov in vodij organizacije!

Srečno! Ljubljana, 29. oktobra 2006

Tadej Pugelj (s pomočjo nekaterih podatkov Umanotere, Slovenske fundacije za trajnostni razvoj)

Globalno segrevanje

Naravno ravnovesje pada s tečajev

Ste že slišali za globalno segrevanje? Če niste, ste verjetno sedeli na ušesih. Pod tem pojmom se skriva globalno segrevanje ozračja, ki pomeni povečanje povprečne temperature zraka in vode v zadnjih nekaj desetletjih. Večina strokovnjakov se strinja, da je tako močno povešanje temperatur v zadnjih tridesetih letih povzročil človek.

Glavni vzrok za segrevanje ozračja je povečanje emisij ogljikovega dioksida (CO_2) v zraku, skupaj s povečanjem vsebnosti drugih toplogrednih plinov, ki povzročajo povečan učinek tople grede, med katerimi so tudi metan in dušikovi oksidi. Toplogredne pline proizvaja človek, in sicer:

- z izogrevanjem fosilnih goril, s katerimi proizvede tri četrtine vseh emisij za proizvodnjo dobrin, transport, proizvodnjo elektrike in druga področja;
- z usmerjeno rabo tal (npr. sekanjem gozdov) in kmetijstvom;
- v svojih gospodinjstvih.

Sedanje ravnotežje vsebnosti toplogrednih plinov, ki delno zadržujejo sončne žarke v zemljini atmosferi, je na Zemlji sploh omogočilo življenje, saj z njihovim delovanjem naš planet ohranja temperaturo, v kateri se je lahko razvilo življenje. Emisije toplogrednih plinov, ki so ozračje začele dodatno segreti pred dvema stoletjema v času industrijske revolucije, so v zadnjih petdesetih letih v veliki meri povzročile globalno segrevanje Zemlje. Večina strokovnjakov na osnovi pridobljenih podatkov verjame v močno povezanost med emisijami CO_2 in višanjem temperature. Kot posledica povečanja globalne temperature se pojavlja tudi:

- višanje morske gladine,
- spreminjanje vzorcev vremenskih pojavov in
- vse pogostejše pojavljanje ekstremnih vremenskih razmer.

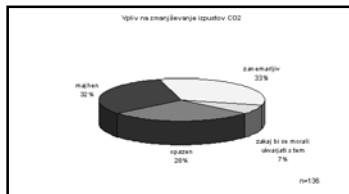
In kakšni so scenariji za prihodnost? Morska gladina naj bi se do konca stoletja dvignila za en meter (po najbolj črnih napovedih celo za sedem metrov, če se bo taljenje ledu na Antarktiki nadaljevalo s sedanjim tempom). Pričakovati je tudi vse pogostejša neurja, poplave bodo povzročale vse več škode, vročinski valovi bodo pogostejši in bolj izraziti, nekatere bolezni, ki jih prenašajo od podnebnih razmer odvisne

žuželke, se bodo širile na območja, kjer smo bili pred njimi doslej varni, trpeli bosta kakovost vode in zraka. Zaradi segrevanja oceanov bodo bolj pogoste tropske nevihte, vse pogostejše se bodo pojavljale tudi celinske nevihte z ekstremno močjo.

Kako pa na globalno segrevanje gledamo taborniki? V kratki anketi, ki je v oktobru potekala na spletni strani Rutke, kar dve tretjini anketiranih meni, da je ogroženost življenja na Zemlji zaradi globalnega segrevanja zelo visoka oziroma visoka. To kaže na veliko stopnjo zavedanja posledic vplivov delovanja človeka na naravno ravnovesje.

Na drugo vprašanje, kolikšen je lahko vpliv tabornikov na zmanjševanje izpustov plina CO_2 v ozračje, pa so odgovori razporejeni v tretjine. Ena tretjina jih meni, da je lahko vpliv opazen, druga tretjina majhen in tretja tretjina zanemarljiv. To kaže na dokaj pasiven odnos in nekakšno nemoč pri spreminjanju odnosa in aktivnem vplivu na zmanjševanje tako na individualni ravni kakor tudi v okolju, kjer delujemo.

Naj za ilustracijo nanizam nekaj idej za zmanjševanje izpustov:

- Z avtom se vozite čim manj - bolj pogosto hodite, kolesarite ali uporabljajte javna prevozna sredstva.

- Nastavite si termostatsko ogrevanje za kakšno stopinjo nižje.
- Sortirajte odpadke.
- Nastavite pravi tlak v gumah avtomobila.
- Zmanjšajte osvetljenost in zamenjajte navadne žarnice za varčnimi.
- Uporabljajte manj vroče vode oziroma uporabljajte nizkopretočne ročke za tuširanje.
- Izogibajte se izdelkom z veliko embalaže.
- Posadite drevo in poskrbite za absorpcijo CO_2 .
- Izključite elektronske naprave, kadar jih ne uporabljate (tudi pri nastavitvi "stand by" naprava troši električno energijo) in kupujte le energetske učinkovite aparature.

To je le nekaj idej za prispevek nas kot posameznikov, seveda pa obstaja tudi možnost organiziranega delovanja skozi pritisk na delovanje lokalnih in državnih organov, kot so peticije, pobude, shodi in druge akcije (razmislite, če v rodu obstaja možnost za tovrstne oblike organizirano-sti).

Za konec pa naj povabim vse nejeverne Tomaže, da si ogledajo film *Neprijetna resnica*, režiserja Davisa Guggenheima (uradna spletna stran filma www.climate-crisis.net), ki osvetljuje globalne podnebne spremembe prek predavanj bivšega ameriškega podpredsednika Ala Gorea. Ta predstavlja naravne katastrofe in klimatske spremembe v novi luči in ugotavlja, da so možni scenariji zastrašujoči, zato moramo tako posamezniki kot organizacije radikalno spremeniti sedanj način obnašanja. Približujemo se namreč točki, ko ne bo možno ničesar storiti za preprečevanje podnebnih sprememb in nezadržane segrevanja ozračja. Narava bo sprožila proces samouničenja.

Vodja odbora za pripravo akcije Luč miru na ZTS**Vabljeni na razprodajo miru!**

Po treh letih si kot prvo dekle na čelu odbora zame njala Sandija Glinška. Kaj tebe, Polona, navdušuje, da že kar nekaj časa sodeluješ pri delu odbora in ga letos tudi vodiš?

Sandi je svoje delo opravljal zelo dobro in naredil velik korak naprej, a pride trenutek, ko se mora pojaviti kakšen nov obraz in prinesiti v delo malo svežine. Zakaj jaz? Ta odbor letos vodim jaz zato, ker enostavno nihče drug ni pokazal niti malo interesa za to nalogo. Meni osebno je, kljub temu da ne verujem v boga, ta akcija všeč, ker je to akcija z veliko pozitivnostjo in ima globoko idejo, ker se veliko naučim o veri, o ljudeh in imam možnost druženja z mladimi. V tem odboru sodelujem že zadnja tri leta, a žal smo nekako obviseli na mrtvi točki. Zadovoljni smo bili z dejstvom, da sodelujemo. Za v bodoče želim, da sodelujemo v pravem pomenu besede in ne da le nimamo že sprejetim zadevam.

Tudi letos bo akcija potekala v sodelovanju z ZSKSS, ZBOKS in SZSO ter po novem tudi z drugimi mladinskimi organizacijami. Kaj to pomeni? Bomo imeli taborniki kakšno vidnejšo vlogo?

Imeli bomo takšno vlogo, kot jo bomo sami želeli imeti. Letos si želimo, da bi plamen prišel do vseh ljudi. Prav zato se združujemo z ostalimi organizacijami. Koliko bomo sodelovali, je torej odvisno od nas sa-

mih in od rodov. V preteklosti smo sodelovali, žal pa se nikoli nismo poistovetili z akcijo.

V zadnjih letih je moč opaziti očitno neodobravanje, nezainteresiranost za to akcijo s strani tabornikov. Zakaj je po tvojem mnenju tako?

To je akcija, ki je preveč poduhovljena, ni v povezavi z orientacijo in ne predstavlja fizičnega napora, ni aktualna. Še vedno nas tudi muči zgodovina sodelovanja z ZSKSS. Vse preveč pa se ta akcija tudi enači z rimskokatoliško vero.

Kako se boš torej lotila reševanja tega problema? Kako boš tabornikom pokazala, da gre pri tej akciji za lepo sporočilo in ne promocijo vere?

Dela se bomo lotili skupaj z odborom. Vse skupaj temelji na dobri promociji in na načinu predstavitve te akcije. Problem je tudi informiranje, saj se pogosto informacije zastavijo pri vodstvih rodov. Informacije bomo tako skušali spraviti mimo teh nezainteresiranih vodstev rodov - ki jih je žal kar precej - do članov samih.

Ali se bo letos plamen delil ali prodajal?

V bistvu se plamen nikoli ni prodajal. Sama družba je tako naravnana, da se vse plačuje. Danes žal ni skoraj nič več zastoj. Tudi prostovoljnost je vedno bolj redka. V bistvu se plamen ne prodaja ampak se pobira prostovoljne prispevke. Zbrani denar je edini vir financiranja, ki ga imamo in z njim krijemo nekatere stroške akcije (tisk nalepk, plakatov itd.), večina zbranega denarja pa se podari izbrani organizaciji. Torej bomo tudi letos plamen delili. Po plamen tako lahko pride kdo tudi s svojo svečo in prostovoljno prispeva nekaj denarja ali pa tudi ne. Če svoje sveče ne bo imel, mu bomo ponudili našo svečo z znakom akcije, za katero bo pač plačal simbolično ceno. Prav zato bo letos geslo akcije RAZPRODAJA MIRU. Mogoče bo to geslo koga zbadlo, ampak zavedati se moramo, da se mir ne more prodajati, lahko pa se širi. Žal se taborniki ne zavedamo, kako veliko moč imamo. Zato vabim vse zainteresirane, da se nam pridružijo pri organizaciji te akcije.

Iz taborniške pesmarice

Klemen Kenda

Jaka Bevk - Šeki

ORION - Marjana Držaj

a₇ D₇ G
Čez tisoč let, ko naju več ne bo,
a₇ D₇ h₇ E
bo spet prav tak večer, kot je nocoj.
E₇ a₇ H₇ e
Na modrem nebu daljen in svetel
A₇ D₇
spet kot nocoj bo Orion sijal.

a₇ D₇ G
Zeleni hrast, ki pošumeva v noč;
a₇ D₇ h₇ E
takrat prastaro temno bo drevo.
E₇ a₇ H₇ e
Šumel bo v vetru kot teman spomin
a₇ D₇ G
na ta večer, ko stala sva pod njim.

h e h e
Skoz' mrak bo trepetala istih zvezd srebrna luč,
h e h a₇ D₇
le mladi par, ki se bo tu takrat objel bo dru...ug.
G e a₇ D₇
Prav kot nocoj v pomladni mrak sijal bo Orion
G e a₇ D₇
in prav takrat, kot jaz morda, bo rekla deklica:
h₇ C_{maj7}
Žako je daleč, kako je lep,
C D₇ a₇ D₇
kako blešči se njegovih sedem zvezd.

a₇ D₇ G
Čez tisoč let, ko naju ne bo več,
a₇ D₇ h₇ E
na nebu Orion sijal bo še.
E₇ a₇ H₇ e
Poljubi me za tisoč dolgih let,
a₇ D₇ G
ko tu mlad par se bo poljubil spet.

Stric volk

Zadnjič sem se sprehajal po gozdu in kar naenkrat, glej ga zlomka, naletim na zanimiv kažipot. Na njem so bile namreč označene prav zanimive smeri, in sicer je bilo na enem smerokazu napisano avtonomnost, na drugem pa povezanost. Pa sem najprej razmišljal, kaj hudiča tak kažipot počne sredi gozda, potem pa se mi je kar naenkrat utrnila zanimiva ideja. Morda je to postavil kak taborniški škrat, da bi se pošalil s taborniki, ki na orientacijskem pohodu iščejo pravo smer. Nekaj časa mi je bilo vse skupaj še smešno, potem pa so se po moji volčji pameti začele poditi čisto resne misli o avtonomnosti in povezanosti. Ko sem razmišljal o avtonomnosti, mi je prišlo najprej na pamet delovanje rodov. Ti si na vse kriplje prizadevajo, da bi bili avtonomni, torej neodvisni od kakršnihkoli zunanjih dejavnikov - verjetno tudi od kakšnih mestnih, območnih ali državnih oblasti. Slednje si na drugi strani še bolj krčevito prizadevajo, da bi na nek način rodove povezali in poenotili delovanje ter na ta način dosegli enotno prepoznavnost taborništva v Sloveniji. Svoboda na eni strani ali uniformiranost na drugi - ali drugače: pisane rutke z vseh vetrov ali rdeče, zelene in modre, glede na starost, za vse člane.

Ali tabornike različnost bogati ali ovira, sem se spraševal še dolgo potem, ko je bil kažipot že za mano. Predvsem pa, ali bi se dalo smerokaza obrniti v isto, pravo smer?

Stric volk

Križanka

SESTAVIL: F. KALAN	IGRALCI: FURLJAN	METULJI: ZOCESCI NA KRIŽIH	PUNKA: PIŠAVA	ZIMSKI ŠPORTNIK	IZSVOB- JANA ČRKE O	IME PISATELJICE VRSITE	DVOJICA	GRŠKA ČRKA	MEĐNAROD- NI ZNAK NA POMOČ			
VEČJA, NEVARNA MORSKA ŽIVAL												
AUTOMO- BILSKI ZEPRALEC EL. ENERGIJE											NAŠA DENARNA ENOTA	PULJSKA ZNAMENI- TOST
INČUJANSKI ČOLUN					UPREDNA LEPOTA SPLET LAS							
LOTERIJSKI LISTEK S ŠTEVILKO							PALICA, ZA ODNAČEVAN JE TRASE	KIMEŠKI UPOR	TRENJE			
	PREBIVALEC EVROPSKE DRŽAVE	MEŠTO V PREKMURJU	ANTONI INGOLC IME MODER- TORNE BAŠ			TOPE PAPČEK			LAČUSKI STREZNIK	LINDA EVANČ SAUČAR KOŠAR		
KERESKO LAJBN- KANJE						NAŠ LETALEC (JEDVAFO)						
						RELIGIJA						
UREJENOST				PUSTILOŠČINA OTROŠKO PRE- VODNO SREDSTVO								
INČUSKI DROBIL					DESTILAT ALAKHOLJA						POTREBA	GRACBEM DEER
					JUDOV SIN							
NATAŠA DOLING			NAŠA MANE- KENKA (KATAJA) OSLOV GLAS					SUKAR PLEN LATINSKA NIKALNICA				
CARNAR- NICA										GRANJE		
										ERBU		
BARJERA ZAPREKA						POLOSTOK V VENČOVI AZIJ						
DELOVNI POLET, ELAN						PEVEČ HIBRID						

Dotik

Sergeja

Kje se vrtimo?

Ko Luna kroži okoli Zemlje izgleda, kot da se spremi-
nja njena oblika. V bistvu pa zgolj gledamo različne dele
osvetljene polovice Lune.

Tako nepopolno kot vidimo Luno večkrat vidimo tudi
ljudi, ki se vrtijo okoli nas -le iz enega zornega kota. Pre-

malokrat se približamo in jih začutimo ter spozna-
mo in sprejmemo takšne, kot so.

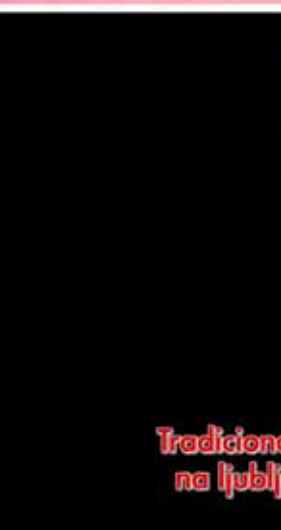
Kot Luna se tudi človek spreminja skozi vsa ob-
dobja svojega življenja - zato bodimo odprti in naj
nam bo izziv, da se je morda moj prijatelj spremenil,
zrasel.

Kolofon

Uredništvo: Aleš Cipot (ales.cipot@rutka.net) - glavni in odgovorni urednik, Miha Bejek (miha.bejek@rutka.net) - pomočnik urednika, Blaž Verbič (blaz.verbic@rutka.net) - urednik fotografije, Meti Buh (meti@rutka.net) in Aleša Mrak (alesa.mrak@siol.net) - urednici sklopa Igor, Tomaž Sinigajda (sini@rutka.net) - urednik sklopa Dogodivščina. **Predsednik izdajateljskega sveta:** Igor Bizjak (bizi@rutka.net). **Novinarji in sodelavci:** Barbara Bačnik (barbara.bacnik@rutka.net), Jaka Bevk (jaka.bevk@tele-cable.net), Sergeja Bogovič (sergy@rutka.net), Gašper Cerar (gapi_nevem@email.si), Borut Cerkvenič (borut.cerkvenic@guest.arnes.si), Darko Jenko (darko.jenko@siol.net), Lea Kavalič (lea.kavalic@guest.arnes.si), Klemen Kenda (bubi@rutka.net), Primož Kolman (primoz.kolman@yahoo.com), Frane Merela (frane.merela@guest.arnes.si), Boris Mrak (boris.mrak@epn.ba), Tadej Pugelj (pugy@rutka.net), Lea Repič (lea.repic@siol.net), Nasta Roblek (kricakra@rutka.net), Aleš Skalič (amerikanec@rutka.net), Simona Strgulc Krajšek (simona.strgulc@bf.uni-lj.si), Maja Strnad (m.strnad@gmail.com). Lektoriranje: Miha Bejek (miha.bejek@rutka.net). **Ustanovitelj,** izdajatelj in lastnik Zveza tabornikov Slovenije, Ljubljana, Parmova 33. TABOR financira Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije. **Naslov uredništva:** Revija Tabor, Parmova 33, 1000 Ljubljana. Telefon 01/30008-20, fax 01/4361-477, e-pošta: tabor@rutka.net, info@zts.org. WWW: http://www.zts.org. Cena posameznega izvida je 500 SIT, letna naročnina je 5000 SIT, za tujino pa letna naročnina s pripadajočo poštnino. Transakcijski račun: 02010-0014142372. Rokopisov in fotografij ne vračamo. Upoštevam samo pisne odgovore do 31. januarja za tekoče leto. Revija izhaja vsak drugi petek v mesecu. DDV je vračunan v ceno. Grafična priprava in tisk: Tridesign d.o.o., Ljubljana. Števil-
ka je bila tiskana v nakladi 6400 izvodov. Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana. Revija Tabor je vpisana v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS, pod zaporedno številko 792. ISSN 0492-1127

**Pretizkus moči na
Močnih ukanah.**
(foto: Barbara Kus)

**Tradicionalna akcija RMT
na ljubljanskih Žalah ...**
(foto: Blaž Verbič)

**... in pridni
tabornik Blaž v akciji!**

zadnja plat

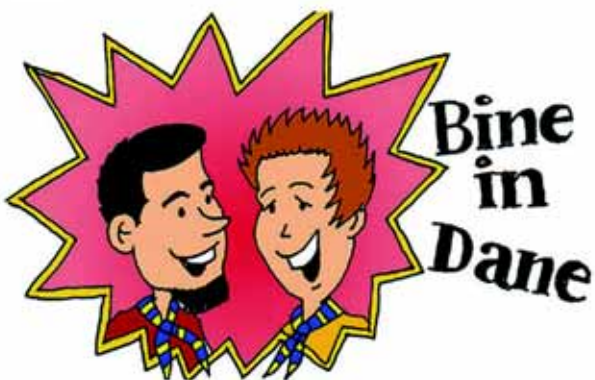
Posilji fotografijo na
zadnjaplat@gmail.com

Volitive v Ljubljani.
(foto: Blaž Verbič)

Zgovorni otroci ... (foto: arhiv Tina Bobek)

**Po taborniško po
basu ...** (foto: SIM)

Orientacijski tek

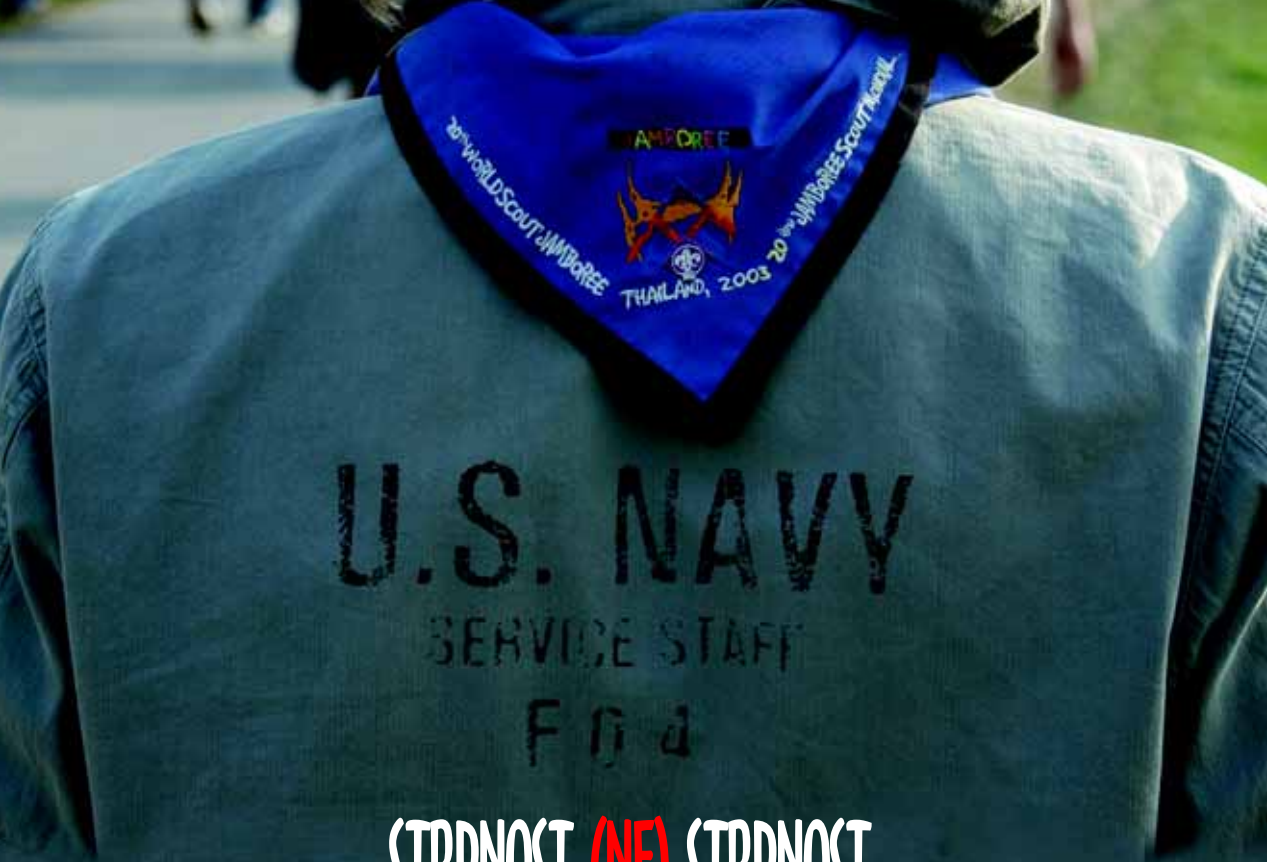
scenarij in risba:
Jaka Bevk-Šeki

MALCE KASNEJE...

STRPNOST (NE) STRPNOST

VABILO ZA SODELOVANJE NA FOTONATEČAJU

Komisija za program za mlade Zveze tabornikov Slovenije in revija Tabor te vabita k sodelovanju na fotonatečaju.

Tema fotonatečaja je STRPNOST (NE) STRPNOST. S fotonatečajem želimo opozoriti na vse bolj očitne pojave nestrpnosti v medčloveških odnosih (predvsem med mladimi), hkrati pa vzpodbuditi razmišljanje o možnostih vzgoje in razvijanja kulture strpnosti med našimi člani. Fotografije so lahko posnete s klasičnim ali digitalnim fotoaparatom. Razvite fotografije naj bodo formata 13 x 18 cm (ali večje), fotografije v digitalnem formatu pa posnete pri resoluciji 1500 x 2000 točk.

Fotografije pošlji na naslov Revija Tabor, Parmova 33, 1000 Ljubljana, oziroma na e-naslov tabor@rutka.net, 0 najkasneje do 30. novembra 2006.

Tričlanska strokovna komisija, sestavljena iz predstavnikov revije Tabor in Komisije za program za mlade, bo izbrala in nagradila tri fotografije. Vse fotografije bodo po zaključku natečaja razstavljene v okviru posebne razstave na sedežu Zveze tabornikov Slovenije na Parmovi 33 v Ljubljani.